

MENOLOGUL DE LA COZIA. ICONOGRAFIE ȘI INSCRIȚII

de ELISABETA NEGRĂU

Abstract: The study accompanying the corpus of inscriptions analyses of the Cozia painted menology (c. 1391) analyses the possible sources of the selection of the saints. We suggest that the synaxarial source for the paintings at Cozia was not Bulgarian or Serbian, but Constantinopolitan. The manuscript Paris. Coislin gr. 223, a menology of Constantinopolitan tradition composed in 1301 for the use of Mount Athos' protos, seems to be the closest to the selection of the saints at Cozia. However, the inscriptions of Cozia contain some Bulgarian particularities, such as the use of *ΛΕΩΝ* for Leon and the indication of St. Martyr Julian of Tars as clergyman, which could be due to a Balkan origin of the painters. The study also refutes a previous attempt to date the Cozia narthex paintings on the basis of the presence in its menology of the feast of the Fathers of Christ, the mobile celebration of the Sunday before Nativity. Since the feast is illustrated at Cozia on the same date, December 16, as in the Synaxary of Constantinople, and not on 17, the date the Sunday fell on in the year 1391, we conclude that its presence at Cozia is probably the result of an influence of the Constantinopolitan rite.

Keywords: Byzantine menologia, Constantinople menology tradition, Cozia Monastery paintings, Inscriptions, Late Byzantine painting, Serbian menologia.

Pictura originală din biserica mare a mănăstirii Cozia se mai păstrează astăzi doar în pronaos¹; inscripția pictată pe perețele estic, indicând cel mai probabil anul 6899 (1390–1391)² (Fig. 1), constituie astăzi principalul reper pentru momentul încheierii lucrărilor de împodobire a bisericii, a cărei construcție, începută de voievodul Mircea cel Bătrân în primăvara anului 1387, era probabil deja încheiată la roșu în 18 mai 1388, data sărbătorii Sfintei Treimi, hramul bisericii, din acel an³. Faptul că picturile par a fi fost terminate în vara anului 1391 (până la 31 august, sfârșitul anului 6899) apare indicat de evenimentul târnosirii bisericii, care a avut loc înainte de 8 ianuarie 1392⁴. În plus, prezența acvile bicefale, sculptată pe ambrazura exterioară a ferestrei din dreptul portretului lui Mircea cel Bătrân din naos și reluată pe costumul său din tabloul votiv din biserică (repictat în 1704–1705)⁵, dar și în bolnița mănăstirii (1543)⁶ și în paraclisul nord-estic (1710)⁷, oferă la rândul ei un important reper *post quem* pentru stabilirea momentului în care

¹ Despre o serie de structuri iconografice din altar și naos care par să fi fost inspirate de programul picturii originare, v. Ioana Iancovescu, *Biserica Sf. Treime a Mănăstirii Cozia*, în Corina Popa, Ioana Iancovescu, Elisabeta Negrău, Vlad Bedros, Ruxandra Lambrou (trad. slavonă), Natalia Trandafirescu (trad. greacă), *Repertoriul picturilor murale brâncovenești. Județul Vâlcea*, 2 vol., București, 2008, vol. I, p. 261–263, 265; I. Iancovescu, *Sfinții militari de la Cozia*, în AT, vol. XIX (2009), p. 117–120.

² Inscripția, care a suferit modificări la restaurările din 1704–1705, indică astăzi anul 6894 (cf. *Repertoriul... Vâlcea*, I, p. 277–278, cat. 91). Problematică este doar ultima cifră, care a fost întregită de zugravii brâncovenești ca 4, rezultând astfel anul 1385–1386 (o eroare și mai mare o conține data pisaniei brâncovenești din pridvor: anul 6809, 1300–1301!). Sugestia lui Emil Lăzărescu, că ar fi vorba de Θ – 9 și nu de Δ – 4, două litere care pot fi confundate în stare fragmentară, este una justă; Emil Lăzărescu, *Data zidirii Coziei*, în SCIA. AP, IX (1962), nr. 1, p. 120–125; *idem*, *Despre mănăstirea Cozia și varianta de triconc căreia aparține biserica ei*, în SCIA. AP, XVII (1970), nr. 2, p. 170–175.

³ Mănăstirea funcționa la 20 mai 1388, data primului hrisov de danie al lui Mircea cel Bătrân; Petre P. Panaitescu, Damaschin Mioc, *Documenta Romaniae Historica. B. Țara Românească*, vol. I (1247–1500), Editura Academiei Române, București, 1966, p. 25–28, cat. 9; E. Lăzărescu, *Data zidirii Coziei*, p. 126–130; Daniel Barbu, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XIV-lea*, București, 1986, p. 58–60.

⁴ DRH, B. I (1247–1500), cat. 17, p. 44: „am ridicat aceasta (mănăstirea, n. n.) cu ajutorul Sfintei Troițe, am săvârșit, și am târnosit și am reparat și în scurt timp am dăruit puțin obroc...”. Documentul din 8 ianuarie 1392 se referă la mai multe danii de sate, sălașe de țigani și un obroc anual.

⁵ I. Iancovescu, în *Repertoriul... Vâlcea*, I, p. 277, cat. 90; vol. II, p. 167, fig. 44.

⁶ Carmen-Laura Dumitrescu, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XVI-lea*, București, 1978, p. 17; Ioana Iancovescu, *Picturile de la bolnița Coziei* (repertoriu de inscripții), în SCIA-AP, serie nouă, 2 (46), 2012, p. 211, fig. 66.

⁷ I. Iancovescu, în *Repertoriul... Vâlcea*, I, p. 285; 288, cat. 9; II, p. 176, fig. 6.

monumentul a fost decorat; voievodul și-a arogat titlul de despot și simbolul său heraldic, acvila bicefală, imediat după cucerirea despotatului bulgar din Dobrogea (1389)⁸.

Fig. 1. Inscripția leatului 1385–1386 (6894 – sic), dedesubtul Imnului Acatist. Pronaos, peretele estic (foto Vlad Bedros).

Identificarea existenței unei sărbători mobile în menologul pictat din pronaos, Duminica Sfinților Părinți după trup ai lui Hristos, a redeschis mai recent discuția privind datarea picturilor originare de la Cozia⁹. Plasată în ansamblul scenelor menologice după sfinții zilei de 16 decembrie (Fig. 2), prezența scenei, o raritate absolută în pictura murală, a condus la concluzia că datarea ansamblului de pictură în 1390–1391, propusă de Emil Lăzărescu, își găsește astfel confirmarea, întrucât comemorarea sărbătorii, mobilă în calendarul liturgic, a căzut în anul 1391 la 17 decembrie¹⁰.

Câteva observații referitoare la această sărbătoare se impun. Mai întâi, trebuie subliniat că, la Cozia, scena nu apare plasată în dreptul zilei de 17 decembrie, ci după data de 16. Ea este imediat urmată de principala pomenire a zilei de 17 decembrie, sf. trei tineri Anania, Azaria și Misail și Daniil prorocul. Duminicile din apropierea Nașterii Domnului constituie un caz special, fiind printre puținele sărbători mobile semnalate în sinaxare și minee, celelalte făcând subiectul cărților Triodului și Penticostarului. Inscripția de la Cozia indică literal „Duminica sfinților strămoși” (НѢДѢЛА> СЪВЪА ПРѢДѢШНІХЪ), serbată în a doua duminică de dinaintea Nașterii Domnului, și nu „duminica sfinților părinți (după trup ai lui Hristos)” (СЪВЪА), duminica de dinaintea Crăciunului, cum a fost ea identificată¹¹. Data la care sunt menționate în textele menologice cele două sărbători variază în funcție de tipic. Modul de semnalare a acestor două duminici este de două tipuri: ca o singură intrare, comună pentru ambele sărbători, sistem utilizat de Tipiconul de Constantinopol și Sinaxarul de Constantinopol, sau ca două intrări în zile separate, ca în Tipiconul de la Ierusalim. În Tipiconul¹² și Sinaxarul de Constantinopol¹³, cele două duminici se găsesc la 16 decembrie, ca intrare separată după sfinții zilei. În celelalte tipice, datele

⁸ Mircea cel Bătrân se va autointitula în documente „domn....al părților Podunaviei” (4 sept. 1389) și „*terrarum Dobrodicii despotus*” (20 ian. 1390, și 6 iul. 1391, înțelegeri semnate cu Vladislav Jagello); Răzvan Theodorescu, *În jurul despotiei lui Mircea cel Bătrân sau despre un însemn sculptat și pictat la Cozia*, în *Itinerarii Medievale*, București, 1979, p. 139–141.

⁹ Ecaterina Cincheza–Buculei, *Le Ménologe de Cozia*, în RRHA.BA, XXXIX–XL, 2002–2003, p. 11–24.

¹⁰ *Ibidem*, p. 16–18.

¹¹ *Ibid.*

¹² Tipiconul de Constantinopol, Codex Hierosolymitanus S. Crucis 40, sinaxar sep.–aug., sec. X–XI; J. Mateos, *Le Typicon de la Grande Eglise, Ms. Sainte-Croix no. 40, Xe siècle*, 2 vol, Roma (*Orientalia Christiana Analecta* 165–166), 1962–1963.

¹³ Berolinensis Philippicus 1622 (gr. 219), Sinaxarul de Constantinopol, sep.–aug., sec. XII–XIII; Hippolyte Delehaye, *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae, Propylaeum Ad AASS Novembris*. Apud Socios Bollandianos, Bruxelles, 1902, par. 1 (col. 313).

diferă: în Tipiconul de Ierusalim, ele sunt menționate în zilele de 12, respectiv 19 decembrie; în Tipiconul studit (care se păstrează numai în copii slave) nu apare decât Duminica Sf. Părinți, la 17 decembrie; în Savvina Kniga (Evangeliiar bulgar, sec. XI), ambele se găsesc la 22 dec.; în Dečani-Crkolez (Apostol bulgar, sec. XIII), ambele, la 18 dec.; în Tetraevangeliiarul bulgar Banica (sec. XIV), ambele, la 6 dec.; în Tetraevangeliiarul Curzon (c. 1354), la 6, respectiv 12 decembrie etc¹⁴. Intrarea comună din Tipiconul și Sinaxarul de Constantinopol are două subdiviziuni: prima este cea a Duminicii Sfinților Strămoși, unde sunt pomeniți Avraam, Isaac și Iacov (ceea ce pare a fi ilustrat la Cozia), iar cealaltă, a Duminicii Sf. Părinți, de dinaintea Nașterii Domnului, îi comemorează pe sf. trei tineri Anania, Azaria și Misail împreună cu prorocul Daniil, intrare reluată, ca pomenire fixă, și în ziua următoare, 17 decembrie¹⁵. La Cozia, ambele duminici sunt semnalate conform tradiției sinaxariale constantinopolitane, împreună în aceeași scenă, imediat după sf. proroc Agheu, pomenirea zilei de 16 decembrie: în imagine apar sfinții strămoși, în timp ce inscripția ⲙⲓⲥⲁⲓⲗ face referire la Duminica Sf. Părinți.

Fig. 2. Menolog, zilele de 15, 16 și 17 decembrie, cu scena Duminicii sf. Strămoși/Părinți după ziua de 16 (prorocul Agheu) Pronaos, peretele estic (foto Daniel Constantinescu).

Prin urmare, plasarea scenei Duminicilor Sfinților Strămoși și Părinți la 16 decembrie la Cozia nu se datorează, credem, datei la care a căzut sărbătoarea în 1391 (17 decembrie), ci, mult mai probabil, autorității Sinaxarului de Constantinopol și tipului de convenție pe care acesta îl utiliza pentru semnalarea celor două duminici.

Dar nu numai această sărbătoare mobilă, ci întregul menolog cozian, desfășurat pe bolta și partea superioară a pereților pronaosului, urmează îndeaproape selecția sinaxarială a Patriarhiei din Constantinopol. Sursa menologică cea mai apropiată de redacția de la Cozia este un grup de manuscrise însemnate de Hippolyte Delehay cu sigla M¹⁶, care reprezintă ultima revizie a Sinaxarului constantinopolitan, cea din secolul al XIV-lea, din care va descinde Mineiul grecesc tipărit în secolul al XVI-lea la Veneția¹⁷. Dintre menologurile pictate, din redacția M fac parte manuscrisul ilustrat realizat pentru despotul Tesalonicului, Dimitrie I Paleologul, Oxford, Bodleian Library, Gr. th. f. 1 (1322–1340), ca și cele în frescă de la Staro Nagorično, Gračanica, Dečani, Peć, Budimlja, Treskavac, dar ele formează un grup distinct de Cozia în ce privește selecția și tipurile de reprezentări¹⁸. Prin selecția sa menologică, ansamblul de la Cozia nu poate fi încadrat în acest grup, ci se apropie de manuscrisul Paris. Coislin gr. 223 (v. infra, *Anexa*), un menolog athonit de tradiție constantinopolitană datând din anul 1301¹⁹. Acest menolog cu scurte vieți de sfinți comandat de Ioanichie, protosul Muntelui Athos²⁰, din care se mai păstrează astăzi doar fasciculul martie-

¹⁴ Mss. transcrise la <http://menology.obdurodon.org/> (ed. Cynthia M. Vakareliyska și David J. Birnbaum, Univ. din Oregon).

¹⁵ V. *supra*, n. 12 și 13.

¹⁶ Manuscrisele cu monostihuri pentru intrările principale și cu distihuri iambice pentru celelalte, secundare, încep să apară în a doua jumătate a secolului al XII-lea, în momentul în care slujbele începeau să fie îmbogățite la Constantinopol cu epigramele lui Christophor din Mytilene dedicate sfinților zilei. Ele ajungeau să fie traduse la începutul secolului al XIV-lea și în slavonă, căpătând în spațiul slav numele de Proloage (echivalente sinaxarului bizantin). Recenziile ulterioare ale Proloagelor își au originile în aceste traduceri; Andrea Luzzi, *Synaxaria and the Synaxarion of Constantinople*, în *The Ashgate Research Companion to Byzantine Hagiography*, vol. II: *Genres and Contexts* (ed. Stephanos Efthymiadis), Ashgate, 2014, p. 198, 204; Cynthia Vakareliyska, *Twin Serbian Menologies*, în *Die Welt der Slaven*, XLII (1997), p. 137, 140.

¹⁷ H. Delehay, *Synaxarium*, col. xxxviii–xlvi.

¹⁸ v. Pavle Mijović, *Menolog, istorijsko-umetnicka istraživanja*, Beograd, 1973.

¹⁹ Coislin 223 cuprinde mai multe intrări secundare cu specific constantinopolitan, ca icoana Camuliana (9 aug.), *acheiropoietia* lui Hristos din zilele lui Tiberiu (11 aug.), Sf. Irina fondatoarea mănăstirii Pantocrator din Constantinopol (13 aug.) sau sfințirea bisericii Maicii Domnului din Neorion în Constantinopol (31 aug.); H. Delehay, *Synaxarium*, col. xli.

²⁰ *Ibidem*, col. xli.

august, este unul dintre cele mai timpurii manuscrise cunoscute din recenzia M, care cuprinde un material manuscris extrem de bogat, din nefericire încă insuficient cercetat și publicat²¹. Având în vedere relațiile călugărului Nicodim cu lumea athonită²², este posibil ca întemeietorul monahismului de obște muntenesc din Țara Românească să fi adus cu el în țară un manuscris din familia Coislin 223.

Fig. 3. Târnovo, Biserica Sf. 40 de mucenici, pronaos, Menolog, 1230 (foto Dragoș Năstăsui).

Ca tipologie compozițională, menologul cozian aparține familiei inaugurată de Menologul lui Vasile II și de primul lui exemplu păstrat în pictura murală în biserica Sfinții 40 de Mucenici din Târnovo (1230; Fig.3)²³. Acest tip arhaizant utilizează în general o singură reprezentare de sfânt sau un singur grup de sfinți pentru o zi, fiecare scenă fiind închisă într-un cadru, în interiorul căreia prorocii și cuvioșii sunt redați ca siluete frontale, iar mucenicii, în momentul martiriului lor. Ca și la Târnovo, lunile debutează direct cu ziua întâi, fără un simbol zodiacal; în ambele menologuri apare o inscripție introductivă care menționează luna, însă regula nu este ținută consecvent la Cozia. Ciclul începe de pe boltă, cu luna septembrie, și coboară în spirală în direcția sud-vest-nord-est. Dispunerea spiralată se mai găsește la Târnovo și Țurdevi Stupovi (Budimlja, 1343–1345)²⁴. Spre deosebire de tipul compozițional arhaizant al menologului de la Cozia, cele sărbești și ms. Oxford Bodleian Library Gr. th. f. 1, deși cu 50–100 de ani mai vechi decât monumentul valah, aparțin unui tip compozițional mai nou, apărut la sfârșitul secolului al XIII-lea, în care, în interiorul aceleiași scene, deseori apar mai mulți sfinți ai zilei, ca simple busturi sau surprinși în momentul martiriului lor, rezultând o singură scenă care cuprinde mai multe episoade hagiografice fără o legătură istorică între ele.

Soluțiile compoziționale foarte sintetice de la Cozia amintesc de estetica miniaturilor târziu-bizantine și indică drept probabilă sursă un manuscris ilustrat de școală constantinopolitană. Majoritatea sfinților sunt înveșmântați în tunică lungă, mantie bordată și ciorapi; călăii, în ipostaze dinamice, apar în tunică, de obicei trei

²¹ Manuscrisele grecești din sec. XIV–XV sunt în marea lor majoritate nepublicate. Încă este așteptată o atât de necesară editare a recenziei M* a Sinaxarului de Constantinopol, sarcină dificilă din cauza numărului foarte mare de manuscrise păstrate; Sergey A. Ivanov, *L'âge d'or de l'hagiographie byzantine. Introduction*, în *Proceedings of the 23rd International Congress of Byzantine Studies, Belgrade 22–27 August 2016*, Vol. I. *Plenary Papers* (ed. Smilja Marjanović-Dušanić), Belgrade, 2016, p. 5.

²² Vezi Emil Lăzărescu, *Nicodim de la Tismana și rolul lui în cultura veche românească. I (până la 1385)*, în *Romanoslavica*, XI (1965), p. 255–256.

²³ Liliana Mavrodinova, *Stenopisite na crkvata „Sveti Četirideset Măčeniči” v Veliko Târnovo*, Sofia, 1974.

²⁴ Ivan M. Đorđević, Dragan Vojvodić, *The wall painting in the outer narthex of Țurdevi Stupovi (Church of St. George) in Budimlja, near Berane* (în lb. sârbă), în *Zograf*, 29 (2002–2003), p. 161–180.

sferturi, și ciorapi, uneori și cu un himation care flutură, într-o manieră de reminiscență antică. Scenele sunt pictate într-o cromatică în care predomină albastrul, ocrul și roșul. Zugravii par a fi pregătiți după modele vizuale ale școlii constantinopolitane din secolul al XIV-lea – dovadă și iconografia constantinopolitană a Imnului Acatist²⁵. Sfinții din menologul de la Cozia corespund aproape în integralitate cu descrierile fizice și modurile de martirizare descrise în textele hagiografice ale sinaxarului constantinopolitan, apărând extrem de puține divagații sau erori. Prin comparație, Staro Nagorično sau Gracaniča conțin multe diferențe în tipurile de martirizare față de sursele hagiografice textuale. La Cozia, lipsesc și indicațiile de tipul Erminiei²⁶ sau al listelor sinaxariale prescurtate, adică mențiunea într-o propoziție a felului martiriului lor, așa cum se pot vedea, de pildă, la Târnovo, Staro Nagorično, Gracaniča sau Sf. Nicolae Orphanos din Tesalonica.

Fig. 4. Cozia, pronaos, peretele de vest (foto Vlad Bedros).

Între scenele de pe peretele de vest și cel estic al pronaosului cozian, se pot discerne o serie de deosebiri stilistice. La vest (Fig. 4), figurile au o volumetrie bine definită iar chipurile au un tratament monocrom, fiind însă bine finisate și prezentând fizionomiile curente ale picturii paleologe, gesturile sunt viguroase iar cromatică, una mai intensă. Dimpotrivă, pe peretele estic (Fig. 5) nu apar pomeniri duble și nici erori în

²⁵ Gordana Babić, *L'iconographie constantinopolitaine de l'Acatiste de la Vierge à Cozia*, în ZRVI, XIV–XV (1973), p. 188–189.

²⁶ De altfel, unii istorici au susținut cu argumente că Erminiile detaliate ar fi creații târzii, din secolele XVII–XVIII, atunci când meșteșugul a început să intre în declin, și că nu au fost curent folosite în Bizanț, unde era valorizat lucrul direct cu maestrul și asimilarea modelelor, pictura fiind precedată doar de schițe compoziționale sumare; Emmanuel Moutafiov, *Post-Byzantine Hermeneiai Zographikes in the Eighteenth Century and Their Dissemination in the Balkans during the Nineteenth Century*, în *Byzantine and Modern Greek Studies*, vol. 30 (2006), nr. 1, p. 79.

inscripții, maniera este una mai sobră, cu siluete elegante și alungite, cromatica este mai rece, iar volumetria, abia schițată prin desen. Însă, aici intervine și starea precară de conservare a peretelui estic, mai puternic erodat decât cel vestic. Ceilalți doi pereți, de sud și nord, conservă mult mai puțin din sinaxar și picturile au fost pe alocuri refăcute la restaurare. Totuși, rezultă, după toate aparențele, că cel puțin doi zugravi au pictat pronaosul, unul lucrând peretele apusean, iar celălalt, pe cel de la est. Bolta și timpanele de est și vest au fost pictate aparent împreună, pe același nivel de schelă, acestor zone fiindu-le comună prezența pomenirilor duble de sfinți, regăsită sporadic și pe peretele de vest. Zugravul de pe vest a pictat și scena Viziunii Sf. Petru din Alexandria, împreună cu sinoadele ecumenice de pe peretele apusean. Cel de pe est pare a fi un meșter caracterizat de rigurozitate și sobrietate, și de aici, lipsa de greșeli, toate scenele de martiriu coincidând cu cele din textele hagiografice. Din punct de vedere stilistic, același zugrav care a lucrat lunile calendarului de pe est este, probabil, și autorul Imnului Acatist. Din lucrările ambilor pictori transpar modele antichizante, ele părând însă a fi mai accentuate la autorul picturilor de pe est (Fig. 6).

Fig. 5. Pronaos, peretele de est (foto Vlad Bedros).

Menologul conține și câteva inadvertențe: au fost inversați sfinții zilelor de 4 nov. (Ioanichie cel Mare) și 5 nov. (Galaction și Epistimi); Leon al Cataniei (20 feb.) apare pictat în hiton și himation deși a fost ierarh; la 3 iun., inscripția îl menționează pe „Luchian” în loc de Luchilian, iar între martiriul sfințelor Eufimie (16 sep.) și Glicheria (13 mai) a avut loc o confuzie care a condus la inversarea felului martiriului lor²⁷. Toate erorile se găsesc pe boltă și peretele de vest. Tot în aceste zone, ca o particularitate, în inscripții se remarcă folosirea abundentă a literei *i*, spre deosebire de alte zone. Însă, la Cozia, nu apar greșeli de redactare a inscripțiilor. Numele sfinților păstrează uneori formele grecizante, ca sf. *Акеψима*, *Архїпп*, sfințele *Агаѳи*,

²⁷ Eufimie a fost dată spre a fi ucisă de un urs, dar aici apare atacată de doi lei, iar Glicheria este reprezentată de obicei mușcată de lei, dar aici este sfășiată de urs.

Агрѹпинѹ, Фѡтини и Еписѹтими, iar diftongul *ѣ/ѣв* este redat în forma grecizantă *ѣу*: *ѣуангльст*, *Ѣуѡнѡѡ*, *Ѣулампиѣ/а*, *Ѣусевѣѣ*, *Ѣуѣѡерѣѣ* etc., nume care în manuscrisele bulgărești apar în transcrierea fonetică – *Ѣфимиѣ*, *Ѣулампиѣ*, *Ѣусевѣѣ*, *Ѣуѣуѡерѣѣ*/ *Ѣуѡѡерѣѣ*²⁸.

Fig. 6. Menolog, 22 aug., sf. mc. Agatonic. Pronaos, peretele de est (foto Daniel Constantinescu).

Fig. 7. Menolog, 20 feb., sf. ierarh Leon ep. Cataniei. Pronaos, peretele vestic (foto Daniel Constantinescu).

Problema originii traducerii slavone a menologului de la Cozia rămâne una deschisă, întrucât paralelele cu manuscrise bulgare sau sârbești relevă importante diferențe, atât de selecție cât și de ortografie²⁹. De asemenea, lipsește complet particularitatea de a păstra terminația genitivă masculină în *a* a numelor sfinților (cu rare excepții, ex. În luna noiembrie, 28 iul., 29 iul., unde formulările sunt la genitiv), care putea apărea ca urmare a utilizării sinaxarelor slavone, unde pomenirea sfântului era formulată la genitiv (*pomenirea sfântului...*)³⁰. Nu este exclus ca zugravii să fi stăpânit foarte bine atât greaca cât și slavona și ei

²⁸ Dečani–Crkolez, Banica, Curzon (<http://menology.obdurodon.org/>). Aici poate fi inclusă și Sofia (în unele mss. bulgărești transcrisă ca *Sofonia*, e. g. Apostolul Dečani–Crkolez).

²⁹ Vezi *ibidem*.

³⁰ Pentru particularitățile lingvistice ale inscripțiilor menologurilor pictate, cf. P. Mijović, *Menolog*, p. 42–49.

să fi fost cei care au realizat convertirea numelor din grecește în slavonă, fără greșală. Credem că ipoteza originii bulgare a zugravilor nu trebuie exclusă, date fiind inscripțiile medio-bulgare ale Imnului Acatist și prezența, singulară, ce-i drept, a formei bulgare a numelui Leon, **ЛѢВЪ**, la Sf. Leon al Cataniei, atât în menolog (Fig. 7), cât și în inscripția Sinodului calcedonian (Fig. 8). O altă caracteristică „bulgărească” este mențiunea (eronată) a Sf. Iulian din Tars ca „sfințit mucenic” – particularitate găsită în manuscrise bulgărești³¹ –, la Cozia sfântul fiind chiar portretizat ca episcop (Fig. 9). În sprijinul ipotezei originii bulgare a zugravilor reamintim tipologia compozițională a ciclului cozian care ține de cea a menologurilor constantinopolitane arhaice, de tipul celui de la Sf. 40 Mucenici din Târnovo.

Fig. 8. Sinodul IV ecumenic. Pronaos, peretele vestic (foto Vlad Bedros).

*

Anexa prezentului studiu conține lista sinaxarială a monologului pictat cozian și corpul de inscripții aferent. Selecția menologică este comparată integral cu cea a Tipiconului constantinopolitan (în redacția revizuită a Menologului lui Vasile II, Vat. Gr. 1613, înc. sec. XI), a Sinaxarului de Constantinopol (Berolinensis Philippicus 1622, sec. XII–XIII), a Tipiconului de Ierusalim și cu menologurile pictate din Oxford Gr. th. f. 1 (c. 1322–1340), de la biserica Sf. 40 Mucenici din Târnovo (1230), Sf. Nicolae Orphanos din Tesalonic (c. 1310–1320), Đurđevi Stupovi din Budimlja (1343–1345) și Dečani (c. 1350). Am inclus comparații complete și cu ms. Coislin 223 (1301) și Mineiul post-bizantin de la Veneția (1528–1596), baza pentru redacția menologului modern. Paralele au fost efectuate și cu alte manuscrise sau fresce, în cazuri particulare. Comparațiile au privit selecția sfinților, ordinea pomenirii lor (principală sau secundară) în cazul manuscriselor, iar în cea a menologurilor ilustrate, au fost punctate diferențele de reprezentare. Au fost, de asemenea, completate intrările lipsă și semnalate și corectate erorile din edițiile anterioare ale menologului cozian, respectiv cea aparținând lui Pavle Mijović (1973)³², care ne-a servit și drept sursă pentru completarea câtorva inscripții azi pierdute, și cea executată de Lois Jean Drewer la Universitatea Princeton (1987–2011)³³.

³¹ Banica, Curzon (<http://menology.obdurodon.org/>).

³² P. Mijović, *op. cit.*

³³ Lois Jean Drewer, *Calendar of Saints in Byzantine Manuscripts and Frescoes*, în *Index of Christian Art*, Princeton University, online la <https://ica.princeton.edu/drewer/motif.php?motif=34>.

Fig. 9. Menolog, 21 iun., sf. mc. Iulian din Tars. Pronaos, peretele vestic (foto Daniel Constantinescu).

ANEXA. INSCRIPTII

Sigle:

Apostol Ohrida: Biblioteca Rusă de Stat din Moscova, GPB. Grig (f.87).13, Apostol cu menolog, Ohrida, sf. sec. XII.

Banica: NBKM nr. 847, Biblioteca Națională Sf. Chiril și Metodie, Sofia, tetraevangheliar liturgic bulgar, sec. XIV.

Bas: Menologul lui Vasile II, Biblioteca Apostolica Vaticana Gr. 1613, sinaxar sep.–feb., sf. sec. X–înc. sec. XI, online la https://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.gr.1613/

Bas-Albano: Annibale Albano, *Menologium Basilianum, ex editione cardinalis Albani, 1727*, în: J.-P. Migne, ed. *Menologium graecorum Basilii Porphyrogeniti imperatoris jussu editum. Patrologiae graecae*, tom 117, Paris 1864/Brepols 1996 (utilizat pt. apr.–aug.).

Budimlja: menologul în frescă din exonartexul bisericii Đurđevi Stupovi (1343-1345)³⁴.

Coislin 223: Bibliothèque Nationale de France, Coislin gr. 223, sinaxar mart.–aug., 1301, Muntele Athos (fam. M)³⁵.

³⁴ P. Mijović, Menolog, p. 342–343; I. M. Đorđević, Dr. Vojvodić, *Đurđevi Stupovi in Budimlja*, p. 161–180.

³⁵ O parte din siglele manuscriselor au fost preluate după H. Delehay, *Synaxarium* și edițiile publicate de Cynthia M. Vakareliyska, David J. Birnbaum (Univ. Oregon) la <http://menology.obdurodon.org/>.

CT: Tipiconul de Constantinopol, Codex Hierosolymitanus S. Crucis 40, sinaxar sep.–aug., sec. X–XI. Curzon: Add. Ms. 39628, British Library, Londra, tetraevangheliar, vestul Bulgariei, 1354.

Dečani: menologul în frescă din pronaosul bisericii Mântuitorului a mănăstirii Dečani, c. 1350 (ediția Sanja Kesić-Ristić, Dragan Vojvodić, *Menolog*, în Vojislav Djurić (ed.), *Mural painting of Monastery of Dečani, Material and Studies* (în lb. sârbă), Monographs 82, Department of Historical Sciences 22, Belgrad, 1995, pp. 377–434 și arhiva fotografică de la <http://www.srpskoblogo.org/Archives>.

Dečani-Crkolez: Decani Crkolez 2, Biblioteca Mănăstirii Dečani, Menolog slavon la Apostol, sec. XIII.

Draganov: ZOG.R.54, col. Mănăstirii Zograf, Mt. Athos; No. 42/M. 1725 în colecția Grigorovici a Bibliotecii Ruse de Stat din Moscova (1 fol.); Q.п.I.40, în Biblioteca Națională Rusă, St. Petersburg (2 fol.); cunoscut și ca Mineiul Draganov, vestul Bulgariei, sf. sec. XIII.

Eklogadion: col. Mănăstirii Grottaferrata, Eklogadion la Evanghelie gr., sec. XI, tradiție constantinopolitană.

Gračanica: menologul în frescă, c. 1321 (ed. Pavle Mijović, *Menolog*, pp. 285–307 și arhiva fotografică de la <http://www.srpskoblogo.org/Archives/>).

JT: Tipiconul de la Ierusalim, a. 531 (ed. Cynthia M. Vakareliyska, David J. Birnbaum, Univ. Oregon, online la <http://menology.obdurodon.org/>).

Markov, menolog în frescă, 1377 (ed. P. Mijović, *Menolog*, pp. 344–349).

MV: *Menaion*, ed. Andrea Spinelli, Jacoppo Spinelli, Veneția, 12 vol. (1528–1596).

Ostromir: RNB F.п.I.5, Biblioteca Națională Rusă, St. Petersburg, menolog slavon la Evangheliarul Ostromir, Russia, 1056–1057.

Oxf: Oxford Bodleian Library Gr. th. f. 1, Menologul ilustrat al despotului Dimitrie Paleologul, sep.–aug., 1322–1340, online la <https://digital.bodleian.ox.ac.uk/> (tinyurl: <https://tinyurl.com/ybrbnvnp>).

Orphanos-Tesalonic: Sf. Nicolae Orphanos, Tesalonic, menolog în frescă, ca. 1310–1320 (ed. P. Mijović, *Menolog*, pp. 257–259).

Palauzov: RNB F.I.п.72, Biblioteca Națională Rusă, St. Petersburg, 8 fol., feb. 11–24; aug. 15–25, în colecția Sreznevskij din Biblioteca Academiei Ruse de Științe, St. Petersburg; cunoscut și ca mineiul Palauzov, vestul Bulgariei, sec. XIV.

Paris 1575: Bibliothèque Nationale de France, Paris. Gr. 1575, minei mart.–aug., sec. XII (fam. R).

Paris 1582: Bibliothèque Nationale de France, Paris Gr. 1582, sinaxar sep.–feb., sec. XIV (fam. M).

Paris 1589: Bibliothèque Nationale de France, Paris. Gr. 1589, sinaxar sep.–feb., sec. XII (fam. Bas).

Paris 1590: Bibliothèque Nationale de France, Paris. Gr. 1589, sinaxar sep.–feb., sec. XII (fam. F).

Paris 1617: Bibliothèque Nationale de France, Paris. Gr. 1590, sinaxar sep.–feb., 1063 (fam. N).

Paris suppl 152: Bibliothèque Nationale de France, Paris. Suppl. Gr. 152, minei mart.–aug, sec. XIII (fam. R).

Patmos 266: Codex monasterii St. Ioannis Theologi Patmos n. 266, sinaxar sep.–aug., sec. X (fam. P).

Savvina Kniga: RGADA f. 381, Sin. Tip. No. 14, Colecția Tipografică Sinodală a Arhivei Ruse de Stat, Moscova; Menolog la Savvina Kniga, Bulgaria, sec. X–XI și Serbia, sec. XII.

SC: Berolinensis Philippicus 1622 (gr. 219), Sinaxarul de Constantinopol, sec. XII–XIII; Hippolyte Delehay, *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae. Propylaeum Ad AASS Novembris*. Apud Socios Bollandianos, Bruxelles, 1902.

Spasskij 1429: prolog slavon, mart. –aug., sec. XII.

Spasskij Šif.: sinaxar grecesc cu stihuri, sec. XII.

Spasskij1295: colecția Bibliotecii Sinodale Moscovite, Muzeul de Istorie, Moscova, Sin. grec. 354, sinaxar sep. –feb., sec. XII.

ST: Tipiconul Studion, a. 826 (ed. Cynthia M. Vakareliyska, David J. Birnbaum, Univ. Oregon, online la <http://menology.obdurodon.org/>).

Vat 1156: Biblioteca Apostolica Vaticana, Vatican Gr. 1156, lecționar bizantin, sec. XI.

Târnovo: menologul în frescă din biserica Sf. 40 de mucenici din Târnovo, 1230.

Treskavac, menolog în frescă, 1343 (ed. P. Mijović, *Menolog*, pp. 307–315).

Vindobolensis 300: Codex Bibliothecae Cesareae Vindobonensis Palatinus Theol. Gr. 300, minei mart.–aug., sec. XIII–XIV (fam. R).

Abrevieri bibliografice:

Drewer, *Calendar*: Lois Jean Drewer, *Calendar of Saints in Byzantine Manuscripts and Frescoes*, in *Index of Christian Art* (1987-2011), Princeton University, online la <https://ica.princeton.edu/drewer/motif.php?motif=34>

Mijović, *Menolog*: Pavle Mijović, *Menolog, istorijsko-umetnicka istraživanja*, Beograd, 1973.

Min.: *Mineiul*, septembrie-august, 12 vol., Tipografia Cărților Bisericești, București, 1926–1930.

Spasskij: Archimandrit Sergij Spasskij, *Polnyj mesjaceslov Vostoka*, t. II, *Svjatoj vostok*, Moscova, 1876.

Convenții de redactare a inscripțiilor:

[...] inscripție pierdută

<...> completări prin coniectură

(...) coborârea în text a literelor suprascrise

Menologul

Septembrie (pe boltă):

- 1 sep. [...] ⲟⲛ; [sf. cuv. Sime]on (Stâlpnicul), bust, pe coloană; SC, 1 sep., par. 2 (col. 3-4); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 2, Oxf, ziua 1 sep., lipsă; Gračanica și Dečani, împreună cu dreptul Iosua Navi; MV, par. 4.
- 2 sep. ⲥⲧⲏⲗ [...] ⲙⲁⲛⲧⲏⲗ; sf. [mc. Ma]mant (din Gangra), împuns cu o sulită de un călău; scenă parțial repictată; SC, 2 sep., par. 1 (col. 5-7); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 5 (împuns în pânțele cu o sulită); Oxf, fol. 7 v (decapitare); la Dečani, împreună cu Ioan Postitorul; MV, par. 1.
- 3 sep. [...] [sf. sf. mc. Antim, episcopul Nicomediei?], ierarh cu barbă lungă, brună, un călău ridică sabia pentru a-l decapita; SC, 3 sep., par. 1 (col. 9); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 7; Oxf, fol. 7v ; la Dečani, cu cuviosii Teoctist și Eftimie cel Mare (?); MV, par. 1.
- 4 sep. [...] [sf. sf. mc. Vavila, episcopul Antiohiei, și discipolii săi?], patru decapitări, niciun personaj nu este înveșmântat ierarh; SC, 4 sep., par. 1 (col. 11-12); JT, par. 2; Bas, par. 1, p. 10; la Gračanica, Ermiona, fiica apostolului Filip; Oxf, fol. 7v; Dečani; MV, par. 1.
- 5 sep. [...] [profetul Zaharia], înjunghiat în templu, scenă parțial repictată; SC, 5 sep., par. 1 (col. 15-16); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 14 (înjunghiat în templu); Oxf, fol. 7v; la Dečani, decapitat; MV, par. 1.
- 6 sep. [...] [Comemorarea minunii sf. arhanghel Mihail la Colossae], scenă parțial repictată; SC, 6 sep., par. 1 (col. 19-20); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 17; Oxf, fol. 8r; Dečani; MV, par. 1.
- 7 sep. [...] [sf. mc. Sozont], un călău îl împunge pe sfânt cu o lance în pânțele; SC, 7 sep., par. 1 (col. 21-23); JT, par. 2; în Bas, par. 1, p. 20 ilustrația prezintă doi sfinți, unul pregătit să fie înecat, iar celălalt, spânzurat cu capul în jos de un copac; Oxf, fol. 8r (ucis cu pietre); la Dečani, biciuit; MV, par. 1.
- 8 sep. [...] [Nașterea Maicii Domnului]; SC, 8 sep., par. 1 (col. 25-30); JT, par. 2; Bas, par. 1, p. 22; Oxf, fol. 8r; Dečani; MV, par. 1.
- 9 sep. [...] [sfinții și dreptii Ioachim și Ana], siluete afrontate; SC, 9 sep., par. 1 (col. 29); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 23; Oxf, fol. 8r; Dečani; MV, par. 1.
- 10 sep. [...] sf. mc. gol, tras de un cal sălbatic (Barypsabas?)³⁶; SC, 10 sep., par. 2 (col. 32-33); JT, lipsă; în Apostol 882, la 12 Sep.; Bas, par. 1, p. 25 (pustnic ucis într-o peșteră, de doi necredincioși); Apostol Ohrida; Oxf, fol. 9r (un sf. cuv. ținând o cruce); lipsește la Gračanica (mc. Iulian presbiterul din Ancyra și mc. Minodora, Mitrodora și Nimfodora); Dečani, lipsă (mc. Minodora, Mitrodora și Nimfodora); MV, par. 2.
- 11 sep. [...] [sf. cuv. Teodora din Alexandria], monahie, siluetă în picioare; SC, 11 sep., par. 1 (col. 33-5); JT, par. 1; Bas, par. 3, p. 29; Oxf, fol. 9r (monahie, orantă); Dečani; MV, par. 1.
- 12 sep. [...] ⲧⲟⲛⲟⲙ; [sf. sf. mc. Au]tonom, gol, tras de un cal³⁷; SC, 12 sep., par. 1 (col. 35-37); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 30 (ucis cu băte în fața unei biserici); Oxf, fol. 9r (decapitare); Dečani; MV, par. 1.

³⁶ În *Min*, cuv. mc. Varipsava/Baripsabas din Dalmația apare ucis de doi necredincioși. Scena a fost identificată eronat în Drewer, *Calendar*, ca decapitarea sf. mc. Minodora, Mitrodora și Nimfodora. La Mijović sunt menționate eronat mc. Minodora, Mitrodora și Nimfodora.

³⁷ În hagiografia sa, ucis în timp ce oficia liturghia; SC, 12 sep., par. 1.

- 13 sep. **ГІ СТЫ СТЫ Корниліе**; 13, sf. sf. mc. Cornelia (Sutașul), tânăr, răstignit³⁸; SC, 13 sep., par. 1 (col. 37-40); JT, par. 2; Bas, lipsă; cf. 20 oct., par. 1, p. 125 (făcând idolii să se prăbușească și adormirea sa); Oxf, fol. 9r (decapitare); la Dečani, împreună cu sf. Zotie; Markov; MV, par. 2.
- 14 sep. **ДІ ВЪЗ(Д)виженіе [...]**; 14, Înălțarea [sfintei Cruci]³⁹; SC, 14 sep., par. 1 (col. 43-5); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 35; Oxf, fol. 9v; Dečani; MV, par. 1.
- 15 sep. **СТЫ М(Ч)НИКЪ Никит(а)**; sf. mc. Nichita (Gotul), tânăr, ars în foc⁴⁰; SC, 15 sep., par. 1 (col. 45-46); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 37; Oxf, fol. 9v; Dečani; MV, par. 1.
- 16 sep. **СТА БУФІМІА**; sf. (mc.) Eufimia, mâncată de doi lei⁴¹; SC, 16 Sept., par. 1 (col. 47-49); JT, par. 1; Bas, lipsă⁴²; Oxf, fol. 9v (cu doi lei într-o groapă); la Dečani, arsă în foc; MV, par. 1.
- 17 sep. **ХІ СТЫ(Х) М(Ч)НИЦІ СОФІА ВЪ[РА] НАДЕЖ(А)А И ЛЮБОВЬ**; 17, sf. mc. Sofia, Viara/Pistis, Nadejda/Elpis și Liubov/Agapis, decapitări; SC, sep. 17, par. 1 (col. 51-52); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 43 (trei decapitări și Sofia îngropându-și fiicele); Oxf, fol. 9v; Dečani; MV, par. 1.
- 18 sep. **[А]ПЛЬ БУМЕН(Н) И БУМЕНІЕ ЕП(С)К(О)Н**; (sf.) apostol Simeon (episcop de Ierusalim) și (sf.) Eumenie episcop (de Gortyna), siluete în picioare, Simeon în hiton și himation; Simeon: SC, 18 sep., par. 1 (col. 55) – vezi și 27 apr.; Eumenie: SC, sep. 18, par. 3 (col. 56-57); JT, par. 1, 2; Bas, par. 1, p. 46 (Simeon, crucificat); par. 2, p. 47 (Eumenie, în rugăciune); Oxf, fol. 10r (Simeon crucificat, Eumenie bust); la Dečani, Simeon crucificat și moaștele lui Eumenie într-un sarcofag; MV, par. 3.
- 19 sep. **ХІ [СТЫ] М(Ч)НИК(К) ТРОФИМ**; 19 [sf.] mc. Trofim, (Savatie și Dorimedont), un călău decapitează un personaj, alte două, în picioare; SC, 19 sep., par. 1 (col. 57-58); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 49 (două decapitări, un sfânt zgâriat cu gheare de fier); Gračanica, lipsă (mc. Eutihie, Augutie, Ianuarie și Proclu); la Oxf, fol. 10r; Dečani; MV, par. 1.
- 20 sep. **К СТЫ [...]**; sf. [mare mc. Eustație Plachida și familia sa], arși într-un vițel de aramă; SC, 20 sep., par. 1 (col. 59-61); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 53; Oxf, fol. 10r; Dečani; MV, par. 1.
- 21 sep. [...]; [profetul Iona]; siluetă în picioare, parțial repictată⁴³; SC, 21 sep., par. 1 (col. 63-64); JT, par. 2; Bas, lipsă (Ap. Codrat); cf. 22 sep., par. 2, p. 59; la Gračanica, 22 sep. (21 sep., ep. Meletie, ap. Codrat, mc. Teodor, Socrate, Dionisie, Filipa din Perga); Oxf, lipsă (ap. Codrat); la Dečani, cu sf. cuv. Iona preotul (cf. Bas, 22 sep., par. 3, p. 60); MV, par. 1.
- 22 Sep. [...]**ЮКА**; [sf. sf. mc. F]oca (episcop de Sinope), un călău ridică sabie spre a-l decapita, scenă parțial repictată; SC, 22 sep., par. 3 (col. 69-70); JT, par. 2; Bas, par. 1, p. 58; Oxf, fol. 10v; lipsă la Dečani (mc. Codrat, decapitare); MV, par. 1.
- 23 Sep. [...]; [Zămislirea Prorocului și Botezătorului Ioan]; Zaharia anunțat de înger, scenă parțial repictată; SC, 23 sep., par. 1 (col. 71); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 61 (vestirea lui Zaharia); Oxf, fol. 10v (vestirea lui Zaharia); Dečani; MV, par. 1.
- 24 Sep. [...]; [sf. mare mc. Tecla]; siluetă în picioare, parțial repictată⁴⁴; SC, sep. 24, par. 1 (col. 75-8); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 64 (în rugăciune); la Gračanica, mâncată de un leu; în Oxf, fol. 10v și la Dečani, întrând într-o stâncă despictă; MV, par. 1.
- 25 Sep. [...]; un sfânt, o sfântă și trei copii?, repictare.
- 26 Sep. [...]; [Adormirea sf. apostol și evanghelist Ioan]⁴⁵, sfântul este îngropat de ucenicii săi, scenă repictată; JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 68; Oxf, fol. 11r (între ucenici); Dečani; MV, par. 1.
- 27 Sep. [...]**Фил(а)мон**; [sf. sf. mc.] Filimon (episcop), repictare ca decapitarea sf. mc. Calinic și a celor cu el⁴⁶; Filimon: lipsă din SC la 27 sep.; v. Synax. Selecta, 27 sep. (col. 85-86: Paris 1582); JT, lipsă (sf. Calistrat); Bas, lipsă; Oxf, lipsă (sf. Calistrat și cei cu el); lipsă la Dečani (un tânăr sf. „Epicharis”, sic; cf. Bas, par. 1, p. 69: mc. Epicharis; cf. Markov); MV, par. 6.

³⁸ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

³⁹ Idem.

⁴⁰ Idem.

⁴¹ Idem.

⁴² Foaie lipsă între p. 41–42; la Ihor Ševčenko, *The Illuminators of the Menologium of Basil II*, în *Dumbarton Oaks Papers*, vol. 16 (1962), p. 250: Eufimia (?).

⁴³ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

⁴⁴ Idem.

⁴⁵ Idem.

⁴⁶ Mijović a citit **съ имъ**; (sf. Calistrat) și cei împreună cu el. Inscripția menționează (și) pe ep. Filimon, probabil nereprezentat nici la origine în imagine (v. cazuri similare la 24 nov., 28 nov., 9 feb., 23 aug.).

- 28 Sep. **КѢ СТЫ П(О)Д<О>БНЫИ Харітон**; 28, sf. cuv. Hariton (Mărturisorul), siluetă în picioare; SC, 28 sep., par. 1 (col. 85-86); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 71 (bătut cu bâte); Oxf, fol. 11r (bătut cu vergi); Dečani; MV, par. 1.
- 29 **КѢ** [...]; Sep. [sf. cuv. Chiriac pustnicul], siluetă în picioare; SC, 29 sep., par. 1 (col. 87-89); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 73; la Gračanica, împreună cu sf. Dada și Govdela; Oxf, fol. 11r; Dečani; MV, par. 1.
- 30 **А Григоріе вел** [...]; 30, (sf. sf. mc.) Grigorie „cel Mare” (Luminătorul); ierarh în picioare, cu evanghelie, binecuvântând; SC, 30 sep., par. 1 (col. 89-94); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 74; Oxf, fol. 11r (cu mc. Ripsimia și Gaiani); Dečani; MV, par. 1.

Octombrie (timpanul peretelui de vest):

- 1 oct. **СТЫ АПОСТО<А> АНАНИА [РОМ]АНЪ ПѢ** [...]; sf. apostol Anania (Damaschinul, din cei 70), reprezentat ca ierarh, decapitare⁴⁷, [și Rom]an Me[lodul], siluetă în picioare; Anania: SC, 1 oct., par. 1 (col. 95); Roman: SC, 1 oct., par. 2 (col. 95-96); JT, par. 1, 2; în Bas (par. 1, p. 76) și la Dečani, Anania episcop, ucis cu pietre; Bas, par. 3, p. 78 (Roman, primind în vis de la Maica Domnului rotulul spre mâncare) Oxf, fol. 11v (Anania episcop, decapitat; Roman, bust); la Dečani, doar Anania, siluetă; MV, par. 1, 4.
- 2 oct. [...]; [sf. sf. mc. Ciprian și Iustina fecioara], decapitați de un călău; SC, 2 oct., par. 1 (col. 97-100); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 80; Oxf, fol. 11v; Dečani; MV, par. 1.
- 3 oct. [...]; [sf. sf. mc. Dionisie Areopagitul], ierarh, decapitare; SC, 3 oct., par. 1 (col. 101-103); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 82; Oxf, fol. 11v; la Dečani, cu St. Eufrosin; MV, par. 1.
- 4 oct. **А СТЫ ИЕРОДѢИ**; 4, sf. (sf. mc.) Ierotei (episcop de Atena), figură în picioare; SC, 4 oct., par. 1 (col. 103); JT, par. 1; Bas, par. 6, p. 88 (în picioare); Oxf, fol. 12r (decapitare); Gračanica, lipsă (cuv. Pavel cel Simplu și cuv. Amon ascetul); la Dečani, scenă neidentificată; MV, par. 1.
- 5 oct. **Е СТЫ МНЦІ Харитіны и Мамел(т)ы**; 5, sf. mc. Haritina (legată de o coloană, cu sânii tăiați de un călău) și Mamelta (decapitată de un alt călău)⁴⁸; Haritina: SC, 5 oct., par. 1 (col. 107-111); Mamelta: SC, 5 oct., par. 2 (col. 111-112); JT, par. 1 (Haritina); Bas: Mamelta, par. 1, p. 91 (ucisă cu pietre); Haritina, par. 2, p. 92 (aruncată în râu); Oxf, fol. 12r (Haritina); la Dečani, una dintre ele (inscripție pierdută); MV, par. 1, 2.
- 6 oct. **СТЫ АПО(С)ТОЛ ТОВА**; sf. apostol Toma, împuns cu o lance; SC, 6 oct., par. 1 (col. 113-115); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 93 (împuns cu lănci); Oxf, fol. 12r (conversându-se cu alți doi apostoli); la Dečani, cu sf. Niceta Mărturisorul sau Polihronie (inscripție pierdută); MV, par. 1.
- 7 oct. **К СТЫ(Х) М(Ч)НК СЕРГІЕЛ И ВАХО**; sf. (mari) mc. Serghie și Vah, Serghie decapitat, Vah lovit cu pietre (?); SC, 7 oct., par. 1 (col. 115-6); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 95 (decapitări); Oxf, fol. 12r (decapitări); Dečani; MV, par. 1.
- 8 oct. **СТА ПЕЛАГІА**; sf. (cuv.) Pelaghia (din Antiohia, pustnică la Ierusalim)⁴⁹, siluetă în picioare; SC, 8 oct., par. 1 (col. 117-118); JT, par. 1; Bas, trei Pelaghia: o muceniță din Tars (7 oct., par. 2, p. 96, arsă în vițel de aramă); o fecioară martiră în Antiohia (8 oct., par. 1, p. 97, ucisă cu sulite); și o fostă curtezană din Antiohia, pustnică la Ierusalim (8 oct., par. 2, p. 98, cu sf. Nonnus); mucenița din Antiohia, Bas-Albano, și la 9 iun.; la Gračanica, trei Pelaghia (cu mucenița din Tars arsă într-un vițel de aramă); Oxf, fol. 12v (două Pelaghia, orante); la Dečani, cuv. Pelaghia de Antiohia cu sf. Nonnus⁵⁰; MV, par. 1.
- 9 oct. [...]; [sf. apostol Iacov, fiul lui Alfeu], crucificat; SC, 9 oct, par. 1 (col. 121); JT, par. 1; Bas, par. 4, p. 102 (lovit cu o bâță); la Gračanica, bătut cu vine de bou; Oxf, fol. 12v (crucificare); la Dečani, ucis cu pietre; MV, par. 1.
- 10 oct. **И СТЫ ЕВЛАМ[...]] И ЕВЛАМПІА**; 10, sf. (mc.) Evlam[pie] și Evlampia (sora sa), decapitări; SC, 10 oct., par. 1 (col. 125-127); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 103 (decapitări); la Gračanica, la 9 oct. (10 dec., Iacov ascetul și mc. Iuventin și Maximin din Antiohia); Oxf, fol. 12v (mai multe decapitări); la Dečani, uciși împreună cu 200 de soldați; MV, par. 1.
- 11 oct. **А СТЫ АП(С)ЛЫ ФІЛІПЬ ТЕОФ(А)НЪ <И>СПОВѢДНИ(К)**⁵¹; 11, sf. apostol Filip și (cuv.) Teofan Mărturisorul (Graptos, episcop de Niceea), figuri în picioare, Teofan poartă omofoar; Filip: SC, 11 oct., par. 1 (col. 129);

⁴⁷ În *Viața* sa, ucis cu pietre; SC, 1 oct., par. 1.

⁴⁸ În textul hagiografic, ucisă cu pietre; SC, 5 oct., par. 2. Mamelta, lipsă din Mijović, *Menolog*.

⁴⁹ Mijović nu propune o identificare a ei. În Drewer, *Calendar*, apare ca Pelaghia fecioara martiră. Propunem identificarea ei cu Pelaghia cuvioasa, întrucât mucenicii apar constant la Cozia în momentul martiriului lor, iar cuvioșii, ca siluete în picioare.

⁵⁰ Mijović o numește eronat muceniță pe Pelaghia pustnica din Ierusalim; p. 291, 322.

⁵¹ P. Mijović a citit doar **ТЕО...** și l-a identificat eronat ca Teofil al Niceei.

- Teofan: 11 oct., par. 3 (col. 130-131); JT, par. 1, 2; Bas, par. 1, p. 107 (Filip în trăsură cu Natanail; în scenă apare și ep. Teofan, dar textul nu-l menționează); Gračanica, lipsă (ep. Arsacie, Nectarie și Sisinie, mc. Zenaida și Filonilla); Oxf, fol. 12v (mai mulți sfinți, printre care și cei doi); Dečani; MV, par. 1, 3.
- 12 oct. **ВІ СТЫ(Х) М(Ч)НЬКЪ ПРОВЬ ТАРАХЪ**⁵² | **И АНДРОНИ(К)**; 12, sf. mc. Prov, Tarah și Andronic, decapitați de un călău, unul dintre ei poartă omofo⁵³; SC, 12 oct., par. 1 (col. 131-132); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 109 (par. 1, p. 108, Sinodul VII ecumenic); Oxf, fol. 13r (? sfânt tăiat în bucăți); Dečani; MV, par. 1.
- 13 oct. **ГІ СТЫХ М(Ч)НЬКЪ КАРПЪ И ПАПИЛЬ**⁵⁴; 13, sf. mc. Carp and Papil, decapitați; SC, 13 oct., par. 1 (col. 133-135); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 112 (arși în foc); Gračanica, arși în foc; Oxf, fol. 13r; la Dečani, trași de cai, împreună cu Agathonica, decapitată; MV, par. 1.
- 14 oct. **ДІ СТЫХ М(Ч)НЬКЪ НАЗАРІЕ| И ИЖЕ СЪНИМЪ**; 14, sf. mc. Nazarie și cei cu dânsul (Gervasie, Protasie și Chelsie); 4 martiri decapitați; SC, 14 oct., par. 1 (col. 137-138); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 114; Oxf, fol. 13r; Dečani; MV, par. 1.
- 15 oct. **ЕІ СТЫ СЦЕНОМ(Ч)НЬКЪ ЛОУКІАНЪ**; 15, sf. sft. mc. Luchian (preot în Antiohia), purtând epitrahil, aruncat în mare; SC, 15 oct., par. 1 (col. 137-141); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 115 (fără epitrahil, aruncat în mare); Oxf, fol. 13r (decapitare); Dečani; MV, par. 1.
- 16 oct. **ЖІ СТЫ М(Ч)НЬКЪ Л(О)(Н)|ГИН**⁵⁵; 16, sf. mc. Longhin (sutașul), decapitat SC, 16 oct., par. 1 (col. 141-144); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 117 (decapitat împreună cu alți sfinți); Oxf, fol. 13v; Dečani; MV, par. 1.
- 17 oct. **ЖІ ПРР(О)КЪ ОСІЕ И АНДРЕ(И)| КРИ(Т)ЕА**⁵⁶; 17, prorocul Osea și (mc.) Andrei din Creta, siluete în picioare; Osea: SC, 17 oct., par. 1 (col. 143-144); Andrei: 19 oct., par. 7 (col. 151-152); Synax. Selecta, 17 oct. (col. 147-148; Paris 1582); JT, par. 1 (Osea); Bas: Osea, par. 1, p. 119; Andrei, lipsă; cf. 28 nov., par. 1, p. 210 (cu Ștefan Mărturisitorul și Petru); Gračanica, Andrei lipsă (Oxf, fol. 13v (Osea și mai multe decapitări fără nume); la Dečani, doar Osea; MV, par. 1, 2.
- 18 oct. **ИІ ЛДКА ЕУГ|ЛИ|СТ**; 18, (sf. apostol) Luca Evanghelistul, figură în picioare; SC, 18 oct., par. 1 (col. 147-148); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 121 (înmormântarea); Oxf, fol. 13v (adormirea); la Dečani, translarea moaștelor; MV, par. 1.
- 19 oct. **ЅІ ПР(О)Р(О)КЪ ИОИЛЪ| М(Ч)НЬКЪ САДОТЪ| ДАР**; 19, prorocul Ioil (siluetă în picioare), mc. Sadot și Uar⁵⁷; Ioil: SC, 19 oct., par. 1 (col. 149); Sadot, episcop de Seleucia: SC, 19 oct., par. 3 (col. 150); cf. 20 feb., par. 2 (col. 478); Uar: SC, 19 oct., par. 2 (col. 149); JT, par. 1, 2 (Ioil, Uar); Bas: Sadot, par. 1, p. 122; Ioil, par. 3, p. 124; 25 oct. par. 2, p. 138 (Uar și cei șase companioni, zgâriați cu gheare de fier și bătuți cu vergi); Sadot, în Banica și Curzon, la 28 feb.; Oxf, fol. 13v (Ioil și decapitări nenumite); la Dečani, doar Ioil; MV, par. 1, 2, 3.
- 20 oct. **К СТЫ М(Ч)НЬКЪ АРТЕМІЕ**; 20, sf. (mare) mc. Artemie, matur cu barbă scurtă, zdrobit în menghină; SC, 20 oct., par. 1 (col. 151-153); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 126 (Artemie „taumaturgul”, decapitare); în Oxf, fol. 14r (decapitare); Dečani (Artemie ca un bătrân pleșuv, decapitare); MV, par. 1.
- 21 oct. **КА| СТЫ ПР<К>П<О>(Д)<О>ВНЫ| ИЛА|РІУ(Н)**; 21, sf. preacuv. Ilarion (cel Mare), figură în picioare; SC, 21 oct., par. 1 (col. 153-154); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 128 (în rugăciune); Oxf, fol. 14r; Dečani; MV, par. 1.
- 22 oct. **КВ СТЫ АВЕРКІЕ ЕПСК| И ЖІ ВФЕ(С)М**; 22, sf. Averchie episcop (de Hieropolis), și cei șapte (tinere) din Efes; siluete în picioare; Averchie: SC, 22 oct., par. 1 (col. 153-155); cei șapte tineri: SC, 22 oct., par. 2 (col. 155-156); JT, par. 1, 2; Bas, par. 1, p. 129 (Averchie); 23 oct., par. 3, p. 133 (cei 7 tineri, adormiți în peșteră); Oxf, fol. 14r (Averchie, bust; tinerii, adormiți în peșteră); la Dečani, doar Averchie; MV, par. 1, 2.
- 23 oct. **КГ СТЫ АПОСТЪЛЪ ІАКОВ**; 23, sf. apostol Iacov (fratele Domnului, episcop de Ierusalim), lovit cu o bâtă în fața unei biserici; SC, 23 oct., par. 1 (col. 156-157); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 131; cf. Bas-Albano, 30 apr.; Oxf, fol. 14r (bust); Dečani; MV, par. 1.
- 24 oct. **КД СТЫ М(Ч)НЬКЪ АР(Е)ТЕА| И ИЖЕ СЪНИМ**; 24, sf. mc. Areta și cei cu dânsul (din Negran, în Etiopia), 6 sfinți decapitați de un călău; SC, 24 oct., par. 1 (col. 159-161); JT, par. 1; Bas; Oxf, fol. 14v; la Dečani, Foca și Areta, decapitări; MV, par. 1.

⁵² La Mijović, Тарахъ.

⁵³ Detaliu inexistent în hagiografia lor din SC, 12 oct., par. 1.

⁵⁴ La Mijović, Папила.

⁵⁵ *Ibidem*, Логгинъ.

⁵⁶ *Ibidem*, критски.

⁵⁷ Uar și Sadot lipsesc din Mijović, *Menolog*.

- 25 oct. [...] ⁵⁸; [sf. mc. Marcian și Martirie, notari în Constantinopol], doi sf. decapitați de un călău; SC, 25 oct., par. 1 (col. 161-162); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 137 (unul înjunghiat în gât, celălalt în așteptare); Oxf, fol. 14v (decapitări); Dečani; MV, par. 1.
- 26 oct. [...] ⁵⁹; [sf. mare mc. Dimitrie], sfântul șezând pe un jilt, împuns cu sulite de un grup de călăi; SC, 26 oct., par. 1 (col. 163-166); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 139 (însulițat într-un edicul); Oxf, fol. 14v (în fața temniței? cuvântând unor oameni); ciclul lui hagiografic, din 7 scene, la fol. 54v-55r; Dečani; MV, par. 1.
- 27 oct. [...] **Икѣ Не** [...] ⁶⁰; [sf.] mc. Ne[stor], decapitare; SC, 27 oct., par. 1 (col. 167-168); JT, par. 1; Bas, 26 oct., par. 3, p. 141; Oxf, fol. 14v; Dečani (împreună cu o figură neidentificată); MV, par. 1.
- 28 oct. [...] **Тере(н)тел** [...] **Неви** [...]; [sf. mc.] Terentie și Neon[ila] (soția sa), două decapitări; SC, 28 oct., par. 1 (col. 169); JT, par. 1; Bas, lipsă; Oxf, fol. 15r; la Dečani, cu sf. Chiriac; MV, par. 2.
- 29 oct. **кѣ сѣла(а)** [...] **и Авраміе**; 29, sf. [mc. Anastasia romana] (decapitare) ⁶¹ și (cuv.) Avramie (figură în picioare); Anastasia: SC, 29 oct., par. 1 (col. 171-174); Avramie: SC, 29 oct., par. 2 (col. 173-175); JT, par. 1, 2; Bas, par. 1, p. 146; cf. 12 oct., par. 3, p. 110 (decapitare); Oxf, fol. 15r (Avramie bust, Anastasia, ucisă cu pietre); la Dečani, doar Avramie; MV, par. 1, 2.
- 30 oct. **л сѣты Зинув(и)е**; 30, sf. (sf. mc.) Zinovie (episcop de Cilicia, și sora sa Zinovia), două decapitări; SC, 30 oct., par. 2 (col. 177-178); JT, par. 1; Bas, 31 oct., par. 1, p. 150 (Zinovie și Zinovia, decapitări); Oxf, fol. 15r; Dečani; MV, par. 1.
31. oct. [...]; mai mulți sfinți decapitați, repictare (apostolii Amplie, Urban și cei cu dâșii?) ⁶².

Noiembrie (pe boltă):

- 1 nov. **ноєврїе л сѣты Козма и Дамїа(н)**; noiembrie 1, sf. Cosma și Damian (din Mesopotamia), figuri în picioare; SC, 1 nov., par. 1 (col. 185); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 152 (Cosma și Damian „cei din Asia”, primind din ceruri vasul cu leacuri); Oxf, fol. 15v (în rugăciune); Dečani; MV, par. 1.
- 2 nov. **в сѣты м(ч)никъ Акіндин и иже снм**; 2, sf. mc. Achindin și cei cu el (Pigasie, Aftonie, Elpidifor și Anempodist din Persia), 5 martiri înecați într-o fântână; SC, 2 nov., par. 1 (col. 187-190); JT, par. 1 (fără Aftonie); Bas, par. 1, p. 155 (unii decapitați, alții arși sau înecați); Oxf, fol. 15v (mai mulți sfinți, o decapitare); la Dečani, decapitați; MV, par. 1.
- 3 nov. **л сѣты(х) м(ч)никъ Акеψима . Аиѡал[а] Іѡсиф**; 3, sf. (sf.) mc. Achepsima (decapitat), Iosif (spânzurat cu capul în jos) și Aitala (spânzurat cu capul în jos); SC, 3 nov., par. 1 (col. 189-191); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 157 (Achepsima episcopul, decapitat, Iosif și Aitala spânzurați cu capul în jos); Oxf, fol. 15v (o decapitare, doi sfinți spânzurați cu capul în jos); Dečani; MV, par. 1.
- 4/5 nov. ⁶³ **сѣты Галактив[н] и Епистими**; sf. (mc.) Galaction și Epistimia, decapitați ⁶⁴; SC, 5 nov., par. 1 (col. 193-195); JT, 5 nov., par. 1; Bas, 5 nov., par. 1, p. 161; Oxf, 5 nov., fol. 16r; Dečani, 5 nov.; la Markov, 5 nov., mc. Chesarie și Carterie; MV, par. 1.
- 5/4 nov. **сѣты** [...]; sf. [cuv. Ioanichie cel Mare?]; figură în picioare; SC, 4 nov., par. 2 (col. 191-193); JT (4 nov., par. 1); Bas, 3 nov., par. 2, p. 158 (Ioanichie „taumaturgul”); Oxf, 4 nov., fol. 15v; Dečani, 4 nov.; la Markov, 4 nov., Nicandru ep. Mirei, Ermie presbiterul; MV, par. 1.
- 6 nov. [...] **л(а)ник** [...]; [sf. mc. Pavel] Mărturisitorul (patriarhul Constantinopolului), strangulat cu omoforul de un călău; SC, 6 nov., par. 1 (col. 197-198); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 163; Oxf, fol. 16r; Dečani; la Markov, mc. Galaction și Epistimia (cf. 4/5 nov.); MV, par. 1.
- 7 nov. **л сѣты м[....] въ ме[....]** ⁶⁵; 7, sf. (33) [mc.] din Me[litina], grup, decapitați de un călău; SC, 7 nov., par. 1 (col. 199-201); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 166; Oxf, fol. 16r; Budimlja, lipsă (sf. ap. Iason ⁶⁶); la

⁵⁸ *Ibidem*, ... **марті**...

⁵⁹ *Ibidem*, **Димитріе**.

⁶⁰ La Mijović: ...**срѣномчникъ Нестврѣ**.

⁶¹ Mijović îi menționează la 29 oct., eronat, pe Zinovie și Zinovia (30 oct.).

⁶² Lipsă din Mijović, *Menolog*.

⁶³ 4 and 5 nov. au fost inversate.

⁶⁴ Conform textului hagiografic, i-au fost tăiate mâinile și picioarele; SC, 5 nov., par. 1.

⁶⁵ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

⁶⁶ Conform lui I. M. Đorđević, D. Vojvodić, *Đurđevi Stupovi*, p. 179. La Mijović, identificare ipotetică a mc. Tesalonicia din Amphipolis.

8 nov. [...] ϣⲗⲟ(ⲙ); [soborul sf. arhan]gheli (Mihail și Gavriil și al tuturor puterilor cerești), grup de îngeri, cel din centru ține un globus albastru cu chipul lui Emanuel; SC, 8 nov., par. 1 (col. 203-204); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 168 (arh. Mihail cu labarum și demoni căzuți în iad); Târnovo; Oxf, fol. 16r (doi arhangheli cu globus); Budimlja; la Dečani, soborul sf. arh. Mihail; MV, par. 1.

9 nov. ⲥ ⲉⲧⲁ| Ⲙ(ⲁ)ⲡⲣⲟⲛⲁ; sf. (cuv.) 9, Matrona (din Perga Pamfiliei), figură în picioare; SC, 9 nov., par. 1 (col. 203-205); JT, par. 2; Bas, 8 nov., par. 2, p. 169; Târnovo; Oxf, fol. 16v; Budimlja, împreună cu mc. Alexandru din Tesalonic, cuv. Antonie din Siria și Ioan Colovul⁶⁷; la Dečani, împreună cu Onisifor și Porfirie (v. 10 nov.); MV, par. 2 (par. 1, Onisifor și Porfirie).

10 nov. ⲓ ⲉⲧⲱ(ϫ) ⲙ(ϫ)ⲛⲕⲏ Ⲑⲛⲓⲥⲓⲑⲟ(ⲣ)| Ⲡⲭⲟⲣⲑⲓⲣⲓⲉ ⲛ Ⲑⲣⲉⲥⲧⲏ;⁶⁸ 10, sf. mc. Onisifor, Pofirie și Orest, goi, trași de cai; Onisifor și Pofirie: SC, 9 nov., par. 2 (col. 205); Oreste: SC, 10 nov., par. 2 (col. 210), JT (Onisifor și Porfirie la 9 nov., par. 1; Orest la 10 nov., par. 4); Bas, doar Orest, 9 nov., par. 3, p. 172; Oxf, , fol. 16v (doar Orest în inscripție, dar apare și un alt mc. decapitat); Budimlja, lipsă (ap. Olimp, Erast, Cwart, Irodion, Sopsipatru, Terciu)⁶⁹; la Dečani, numai Orest; MV, par. 2 (Orest); v. 9 nov., par. 1 (Onisifor și Porfirie).

11 nov. ⲁⲓ ⲉⲧⲱ(ϫ) ⲙ(ϫ)ⲛⲕⲏ Ⲙⲓⲛⲓ ⲛ Ⲓⲓⲕⲧⲟⲣⲁ ⲛ Ⲓⲓⲕⲉⲛⲧⲓⲁ; 11, sf. mc. Mina (decapitat) și Victor (decapitat) și Vincentie (îneștmântat ca diacon, în închisoare); SC, 11 nov., par. 1 (col. 211-214 – ca un grup); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 174 (decapitați, și Ștefanida, legată de doi copaci); Oxf, fol. 16v (decapitări); Budimlja⁷⁰; la Dečani, împreună cu Martin de Tours și Teodor Studitul (cf. Bas, 11 nov., par. 2 și 12 nov., par. 1, pp. 175-176); la Markov, mc. Mina și ap. Irodion; MV, par. 1.

12 nov. Ⲓⲓ ⲉⲧⲱ ⲓⲱⲛⲱⲛ [...] ⲗⲟⲥⲧⲓⲩⲓⲛⲓ (ⲛ) ⲡⲣ<ⲧ>ⲡ<Ⲕ>(ⲁ)<Ⲕ>ⲑⲛⲱⲛⲓ ⲛⲓ(ⲁ); 12, sf. (ierarh) Ioan [Mi]lostivul și cuv. Nil (din Ancira), siluete în picioare; Ioan: SC, 12 nov. , par. 1 (col. 215-217); Nil: SC, 12 nov., par. 2 (col. 217); JT, par. 1 (Ioan); 10 nov., par. 1 (Nil); Bas, Ioan Milostivul, par. 2, p. 177; Nil, lipsă; Oxf, fol. 16v (Ioan Milostivul și doi cuvioși nenumiți); la Dečani, doar sf. Ioan; MV, par. 1, 2.

13 nov. Ⲓⲓ ⲉⲧⲱ ⲉⲡ[...] ⲗⲗⲁⲧⲟⲩⲥ[ⲧ]; 13, sf. ep[iscop Ioan] Gură de Aur, aducerea moaștelor sale la Constantinopol pe mare, din Pont; SC, 13 nov., par. 1 (col. 217-30); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 178 („pomenirea exilului sf. Ioan Gură de Aur”); cf. 27 ian, par. 3, p. 353 (aducerea moaștelor); Oxf, fol. 17r (sf. Ioan bust); la Dečani, sf. Ioan, figură în picioare; MV, par. 1.

14 nov. ⲁⲓ ⲉⲧⲱ ⲁⲡ(ⲥ)ⲁⲗⲏ Ⲭ[...] ; 14, sf. apostol F[ilip], crucificat cu capul în jos; SC, 14 nov., par. 1 (col. 221-223); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 182 (pironit pe lemn cu capul în jos); Oxf, fol. 17r (crucificat cu capul în jos); Dečani; MV, par. 1.

15 nov. ⲉⲓ ⲉⲧⲱ(ϫ) ⲙ(ϫ)ⲛⲕⲏ <Gurie> ⲛ ⲉⲧⲱ| ⲁⲩⲓⲩ ⲛ Ⲓⲁⲙⲟⲛⲁ; 15, sf. mc. <Gurie> și sf. Aviv și Samona; Gurie și Samona decapitați, iar Aviv, îneștmântat ca diacon, ars în foc; SC, 15 nov., par. 1 (col. 225-226); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 183: Gurie, Samona decapitați, Aviv ars în foc; Aviv, și la 2 dec., par. 3, p. 220 (ca diacon, as în foc); Oxf, fol. 17r (decapitări); Dečani; MV, par. 1.

16 nov. [...] Ⲙⲁⲟⲉ[ⲛ]| [...] ⲗⲓⲥⲧ; [sf. apostol] Matei [evanghe]listul, ars în foc; SC, 16 nov., par. 1 (col. 227-230); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 186 (în mormântarea); Oxf, fol. 17r; Dečani; MV, par. 1.

17 nov. Ⲗⲓ [...] ; 17, [sf. ierarh Grigore făcătorul de minuni, episcop de Neocezarea?], ierarh în picioare, ținând evanghelia; SC, 17 nov., par. 1 (col. 229-234); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 188; Oxf, fol. 17v; Dečani; MV, par. 1.

18 nov. ⲛⲓ ⲉⲧⲱ ⲗⲛⲓ(κ)| ⲣⲟⲙⲁⲛ; 18, sf. mc. (Platon, decapitat, și) Roman (în închisoare)⁷¹; Platon: SC, 18 nov., par. 1 (col. 233-235); Roman: SC, 18 oct., par. 2 (col. 235); JT, par. 1, 2; Bas: Platon, par. 1; Roman, p. 2, pp. 189-190; Oxf, fol. 17v (decapitări); Dečani; MV, par. 1, 2.

19 nov. ⲥⲓ [...] | ⲛ ⲗⲛⲓⲕ ⲩⲁⲣⲗ[...] ⁷²; 19, [prorocul Avdie] (figură în picioare) și mc. Varl[aam] (ars în foc)⁷³; Avdie: SC, 19 nov., par. 1 (col. 235-236); Varlaam: 19 nov., par. 2 (col. 236-237); JT, par. 1, 2; Bas:

⁷³ Idem.

- Avdie, par. 2, p. 192; Varlaam, 16 nov., par. 2, p. 187; Oxf, fol. 14v (Avdie și decapitări nenumite); Dečani, lipsă; MV, par. 1, 2.
- 20 nov. **сѣѣ Григоріе [и] Прокл[ь]**⁷⁴; sf. (cuv.) Grigorie (Decapolitul, cu omofor) și (sf. ierarh) Proclu (arhiepiscop de Constantinopol), siluete în picioare; Grigore: SC, 20 nov., par. 1 (col. 239-240); Proclu: SC, 20 nov., par. 2 (col. 240, împreună cu Maximian, Anatolie și Ghenadie); JT, par. 3, 2; Bas: Grigore, par. 5, p. 197, Proclu, lipsă la 20 nov. (cf. 24 oct., par. 2, p. 136, pe catafalc); Oxf, fol. 17v; Proclu, lipsă la Dečani; MV, par. 1, 2.
- 21 nov. [...] **сѣѣ [и] В[и]**; [intrarea] Maicii Domnului [în biserică]; SC, 21 nov., par. 1 (col. 243-244); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 198; Oxf, fol. 18r; Dečani; MV, par. 1.
- 22 nov. **сѣѣ [и] [и]и[и]**; sf. [mc. Valerian, Tiburtie, Cec]il[ia] și alții cu ei?, șase decapitări, una pare să fie o femeie⁷⁵; SC, 22 nov., par. 1 (col. 243-245); JT, lipsă (ap. Filimon); Bas, 24 nov., par. 1, p. 201 (trei decapitări); Oxf, lipsă (Filimon și companionii săi); la Dečani, cu ap. Filimon; MV, par. 1.
- 23 nov. [...]; [sf. ierarhi Amfilohie, episcop de Iconiu, și Grigore, episcopul Acragandelor?], doi episcopi, figuri în picioare⁷⁶; Amfilohie: SC, 23 nov., par. 2 (col. 248-250); Grigore: SC, 24 nov., par. 1 (col. 251-253); Synax. Selecta, 23 nov. (col. 249-252: MV); JT, par. 1, 2; Bas: Grigore, la 24 nov, par. 3, p. 203; Amfilohie, lipsă la 23 nov. (cf. 19 oct., par. 2, p. 123); Oxf, fol. 18r; la Dečani, numai Amfilohie; la Markov, Grigore, la 24 nov.; MV, par. 1, 2.
- 24 nov. **кѣ сѣѣ Меркѣріе сѣѣ Катеріна**; 24, sf. (mare mc.) Mercurie, sf. (mare mc.) Ecaterina; reprezentată numai Ecaterina, cu coroană, decapitare; Ecaterina: SC, 24 nov., par. 2 (col. 253-254); Synax. Selecta, 24 nov. (Paris 1590, col. 253-254); Mercurie: SC, 26 nov., par. 2 (col. 258-259); 25 nov. (col. 255-258); JT, par. 1, 2; Bas: Mercurie, 25 nov., par. 3, p. 206, Ecaterina, par. 4, p. 207; Oxf, fol. 18r (ambii conform inscripției, dar în scenă apar două decapitări de bărbați); la Dečani, numai Ecaterina; la Markov, Mercurie la 26 nov.; Ecaterina lipsă; MV, 25 nov., par. 1 (Ecaterina); 26 nov., par. 2 (Mercurie).
- 25 nov. **кѣ сѣѣ [и] Петр[ь] [и]и[и]**; 25, sf. [sf. mc. Clement, episcopul Romei] (înecat) [și] Petru, [episcop de Alexandria] (decapitat)⁷⁷; Clement: SC, 25 nov., par. 1 (col. 255-256); Petru: SC, 25 nov., par. 2 (col. 256-258); JT, par. 1, 2; Bas: Clement par. 1, p. 204 (aducerea moaștelor pe mare); Petru, par. 2, p. 205 (decapitat în timp ce are viziunea lui Iisus Emanuel); Oxf, fol. 18v (Clement bust, Petru decapitat); Dečani; MV, 24 nov., par. 1, 2.
- 26 nov. [...]; [sf. cuv. Alipie Stâlpnicul]⁷⁸, bust, pe o coloană, repictare; SC, 26 nov., par. 1 (col. 257-258); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 208; Oxf, fol. 18v; la Dečani, sf. mare mc. Gheorghe, cuv. Alipie și sf. mare mc. Mercurie.
- 27 nov. [...]; [sf. mare mc. Iacov Persul?], decapitat, repictare⁷⁹; SC, 27 nov., par. 1 (col. 259-260); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 209; Oxf, fol. 187 (tăiat bucăți); Dečani; MV, par. 1.
- 28 nov. **кѣ сѣѣ ѿнѣѣ Гте[и] и сѣ [и]**; 28, sf. mc. Ște[fan] (cel Nou) și [...]? Ștefan, ținând la piept o icoană, tras de un cal⁸⁰, scenă parțial repictată; JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 210 (Ștefan cel Nou, Petru și Andrei⁸¹, bătuți cu vergi); Ștefan și în par. 2, p. 211 („Ștefan cel Nou, care pentru sfintele icoane a mărturisit”, doi cuvioși bătuși cu vergi); Oxf, fol. 18v (decapitat și înmormântat); la Dečani, tras cu corzi și bătut cu băte; MV, par. 1.
- 29 nov. [...]; ?, decapitare, scenă repictată.
- 30 nov. [...] **апостоль Андрей**; [sf.] apostol Andrei (cel dintâi chemat), spânzurat cu capul în jos, parțial repictat⁸²; SC, 30 nov., par. 1 (col. 265-266); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 215 (crucificat); Oxf, fol. 19r (crucificat cu capul în jos); la Dečani, crucificat între doi copaci; MV, par. 1.

Decembrie (peretele de est, timpanul):

- 1 dec. **декемвриѣ ѿ пррѣкъ Наум**; decembrie 1, prorocul Naum, siluetă în picioare; SC, 1 dec., par. 1 (col. 269); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 216; Oxf, fol. 19r; Dečani; MV, par. 1.

⁷⁴ Idem.

⁷⁵ Idem.

⁷⁶ Idem.

⁷⁷ Drewer, *Calendar* menționează greșit două decapitări.

⁷⁸ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

⁷⁹ Idem.

⁸⁰ Legat la pământ și lovit cu băte și pietre, în SC, 28 nov., par. 1. Lipsă din Mijović, *Menolog*.

⁸¹ Sf. mc. Andrei din Creta? Cf. *supra*, 17 oct. La Mijović, Andrei apostolul.

⁸² Mijović l-a identificat ipotetic la 28 nov. Lipsă la 30 nov.

- 2 dec. **ѿ прѣкъ ѿвакѣ(м)**; 2, prorocul Avacum, siluetă în picioare; SC, 2 dec., par. 1 (col. 271-273); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 219; Oxf, fol. 19r; la Dečani, împreună cu Ioan Damaschinul; MV, par. 1.
- 3 dec. **ѿ прѣкъ софо|ніе**; 3, prorocul Sofonie, siluetă în picioare; SC, 3 dec., par. 1 (col. 275); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 222; Oxf, fol. 19r; Dečani; MV, par. 1.
- 4 dec. **сѣ мнцы| Варвара| и ѿва(н)| Дамаски(н)**; sf. mc. Varvara (decapitată) și Ioan Damaschin (siluetă în picioare); Varvara: SC, 4 dec., par. 1 (col. 277-278); Ioan: 2 dec., par. 2 (col. 278-279); JT, par. 1, 2; Bas: Varvara, p. 1, p. 224; Ioan, lipsă la 4 dec.; cf. 29 nov., par. 1, p. 213 (Ioan Damaschinul și Cosma al Maiumei scriind cântări); Oxf, fol. 19v; la Dečani, numai Varvara; MV, par. 1, 2.
- 5 dec. **сѣ мнцы| Сав(а)**;⁸³ sf. (cuv.) Sava (cel Sfințit), siluetă în picioare; SC, 5 dec., par. 1 (col. 281-282); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 1; Oxf, fol. 19v; Dečani; MV, par. 1.
- 6 dec. **ѿ сѣ мнцы Нико|лае**; 6, sf. Nicolae (arhiepiscop de Mira), ierarh, siluetă în picioare; SC, 6 dec., par. 1 (col. 281-284); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 226; Oxf, fol. 20r; la Dečani, împreună cu sf. Sava; MV, par. 1.
- 7 dec. **ѿ сѣ мнцы Амвр(о)|сіе**; 7, sf. (ierarh) Ambrozie (episcop al Milanului), ierarh, siluetă în picioare; SC, 7 dec., par. 1 (col. 283-284); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 227; Oxf, fol. 20r; Dečani; MV, par. 1.
- 8 dec. **и прѣ|под<о>вны Пат(а)|піе**; 8, preacuv. Patapie, siluetă în picioare; SC, 8 dec., par. 1 (col. 287); JT, par. 1; Bas, 9 dec., par. 4, p. 232; Oxf, fol. 20r; la Dečani, împreună cu Sf. Ambrozie; MV, par. 1.
- 9 dec. **за<ча>тіе сѣ мнцы| Янины**; Zămislirea (Născătoarei de Dumnezeu) de către sf. Ana, întâlnirea de la Poarta de Aur; SC, 9 dec., par. 1 (col. 289-291); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 229; Oxf, fol. 20r; Dečani; MV, par. 1.
- 10 dec. **ѿ сѣ мнцы м(ч)ники| Мины| Ёрмог(и)| и Еуграф(и)**; 10, sf. mc. Mina, Ermoghen și Eugraf, unul înjunghiat de un călău, alți doi căzuți la pământ; SC, 10 dec., par. 1 (col. 293-294); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 234; Oxf, fol. 20v (unul crucificat, doi decapitați); la Dečani, tăiați bucăți; MV, par. 1.
- 11 dec. [...]; cuv. Daniil Stâlpnicul, bust, pe o coloană; SC, 11 dec., par. 1 (col. 299-300); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 237; Oxf, fol. 20v; Dečani; MV, par. 1.
- 12 dec. [...]**донь**; [sf. ierarh Spiri]don (episcop de Trimitunda), ierarh, siluetă în picioare; SC, 12 dec., par. 1 (col. 303); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 239; Oxf, fol. 20v; Dečani; MV, par. 1.
- 13 dec. **ѿ сѣ мнцы м(ч)ники| ... и иже сънимь**; 13, sf. mc. [Eustratie?] și cei împreună cu el (Auxentie, Evghenie, Mardarie și Orest), unul într-un cuptor aprins, altul decapitat, altul împuns cu sulite, un altul bătut cu o bâtă, ultimul, ars pe un grătar; SC, 13 dec., par. 1 (col. 305-306); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 241; Oxf, fol. 20v (unul spânzurat cu capul în jos, altul în fantână, altul decapitat, unul ars pe grătar, o decapitare); Dečani; MV, par. 1.
- 14 dec. **ѿ сѣ мнцы м(ч)ники| Оирьск и иже сѣ мнцы**; 14, sf. mc. Tirs (înecat într-o fântână) și cei cu el (trei sf. decapitați); SC, 14 dec., par. 1 (col. 305-307, cu Leuciu și Calinic); JT, par. 1 (cu Leuciu, Filimon, Apolonie, Arian); Bas, par. 1, p. 243 (cu Leuciu, decapitări); Oxf, fol. 21r (decapitări); la Dečani, Tirs, Leuciu, Calinic, Filimon și Apolonie; MV, par. 1.
- 15 dec. **ѿ сѣ мнцы сцен(ч)ники| Елеу(о)еріе**; 15, sf. sf. mc. Elefterie (episcop Iliriei), ierarh, decapitare; SC, 15 dec., par. 1 (col. 307-310); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 246; Oxf, fol. 21r; Dečani; MV, par. 1.
- 16 dec. **прор(о)къ Аг(г)еи**; prorocul Agheu, siluetă în picioare⁸⁴; SC, 16 dec., par. 1 (col. 313); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 248; Oxf, fol. 21r; Dečani; MV, par. 1.
- Не(а) сѣ мнцы прѣ|вѣць**;⁸⁵ Duminica sfinților strămoși (ai lui Hristos), drepti patriarhi ai Vechiului Testament, siluete în picioare, ca ilustrație pentru Duminica sf. Părinți; SC, ambele Duminici, la 16 dec., par. 1 (col. 315-318); Vat 1156, fol. 273r; CT, ambele, la 16 dec.; JT, Duminica sf. Strămoși, 13 dec./sf. Părinți, 19 dec.; ST, Duminica sf. Părinți, 17 dec.; Bas, ambele la 16 dec. par. 4, p. 250 (ilustrați Avraam, Isaac și Iacov); Ostromir, Duminica sf. Strămoși, 13 dec./sf. Părinți, 19 dec.; Savvina Kniga, ambele, 22 dec.; Dečani-Crkolez, ambele, 18 dec.; Palauzov și Draganov, Duminica sf. Părinți, 16 dec.; Curzon, Duminica sf. Strămoși, 6 dec./sf. Părinți, 22 decembrie; Apostolul de la Ohrida, Duminica sf. Părinți, 19 dec.; Eklogadion, „sf. părinți Avraam, Isaac și Iacov”, 17 dec.; Oxf, lipsă; MV, 19 dec., par. 7 („duminica dinaintea Nașterii Domnului”).

⁸³ La Mijović, *Савва*.

⁸⁴ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

⁸⁵ Idem. Scena lipsește din alte ansambluri murale cunoscute.

- 17 dec. *ѿ сѣмъ трѣмъ ѿ[тр]ѿѿкъ Дани(а)*; 17, sf. trei tineri și prorocul Daniel, decapitări; SC, 17 dec., par. 1 (col. 317-320); JT, par. 1; Bas: cei trei tineri: par. 1, p. 251; Daniil, par. 2, p. 252; Oxf, fol. 21r; Dečani; MV, par. 1.
- 18 dec. [...]; [sf. mc. Sebastian din Roma și companionii săi], un călău ridică sabia spre un grup de sfinți aplecați la pământ; SC, 18 dec., par. 1 (col. 321-322); JT, par. 1; Bas, lipsă; Oxf, fol. 21v; la Dečani, sf. Flor și sf. Sebastian cu companionii săi, Marcu și Castor; MV, par. 1.
- 19 dec. [...]; [sf. mc. Bonifatie], decapitare; SC, Dec. 19, par. 1 (col. 325-327); în Bas, la 20 dec.; JT, par. 1; Bas, 20 dec., par. 3, p. 260; Oxf, fol. 21v; la Dečani, lipsă (sf. Prom, Ares și Ilie din Ascalon); MV, par. 1.
- 20 dec. [...]; [sf. sft. mc. Ignatie Teoforul, episcop de Antiohia], ierarh, culcat la pământ, mâncat de doi lei; SC, 20 dec., par. 1 (col. 329-330); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 258; Oxf, fol. 21v; Dečani; MV, par. 1.
- 21 dec. [...]; [sf. mc. Iuliana din Nicomedia], decapitată; SC, 21 dec., par. 1 (col. 333-334); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 261; Oxf, fol. 21v; Dečani; MV, par. 1.
- 22 dec. [...]; [sf. mare mc. Anastasia], arsa în foc⁸⁶; SC, 22 dec., par. 1 (col. 333-336, împreună cu Hrisogon, Agata, Irina și Hionia); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 264 („cu sfințele femeii cele împreună cu ea”, două decapitări); Oxf, fol. 22r (zăcând culcată într-un persaj stâncos); Dečani; lipsă din MV (numai Hrisogon, par. 1).
- 23 dec. [...]; [sf. 10 mucenici din Creta], decapitați; SC, 23 dec., par. 1 (col. 337-340); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 269; Oxf, fol. 22r; Dečani; MV, par. 1.
- 24 dec. [...]; [sf. cuv. mc. Eugenia], cu un acoperământ alb pe cap, decapitată; SC, 24 dec., par. 1 (col. 339-344); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 270 („mc. Eugenia și cei cu ea”, mai multe decapitări); Oxf, fol. 22r (cu alți companionii); Dečani; MV, par. 1.
- 25 dec. [...] [Nașterea Domnului]; SC, 25 dec., par. 1 (col. 343-344); JT, par. 1; Bas: Nașterea, par. 1, p. 271; Închinarea magilor, par. 2, p. 272; Visul lui Iosif, par. 3, p. 273; Oxf, fol. 22r; scenă în plină pagină la fol. 2r; Dečani; MV, par. 1 (la par. 2, Închinarea magilor).
- 26 dec. [...] [Fuga în Egipt]⁸⁷; lipsă din SC la 26 dec. (Soborul Maicii Domnului în Vlaherne); Synax. Selecta, 26 dec. (col. 345-346: Bas); JT, lipsă (Soborul Maicii Domnului); Bas, par. 1, p. 274; Palauzov, lipsă; Oxf, lipsă (dreptul Iosif, f. 22v); Dečani, lipsă (Soborul Maicii Domnului); MV, par. 2 (par. 1, Soborul Maicii Domnului).
- 27 dec. [...] [sf. apostol și întâiul mc. arhidiacon Ștefan], ucis cu de un călău cu o piatră; SC, 27 dec., par. 1 (col. 349-350); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 275 (apare și Saul ca o figură grotescă); Oxf, fol. 22v (Saul, cu aureolă, îl arată pe Ștefan, doi călăi ridică săbiile); Dečani; MV, par. 1.
- 28 dec. [...] [sf. 20.000 mc. din Nicomedia], arși în foc; SC, 28 dec., par. 1 (col. 349-352); JT, par. 1; Bas, par. 4, p. 279; Oxf, fol. 22v; Dečani; MV, par. 1.
29. dec. [...] *зк*[...]; [sf. 14000 prunci uciși de Irod]; SC, 29 dec., par. 1 (col. 353); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 281; Oxf, fol. 22v; la Peć, apar ca scene separate fuga Elisabetei și Irod; Dečani; MV, par. 1.
- 30 dec. *сѣѣ ѿ*[...]; [sf. mc. Anisia din Tesalonic], ucisă cu pietre de un călău⁸⁸; SC, 30 dec., par. 1 (col. 355-357); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 283 (împunsă cu sulita); Oxf, fol. 23r (decapitată); lipsește la Dečani (sf. Domna); MV, par. 1.
- 31 dec. [...] [cuv. Melania Romana și Zotic orfanotroful? două siluete în picioare, o monahie și un bărbat cu mantie roșie; Melania: SC, 31 dec., par. 1 (col. 359); Zotic: SC, 31 dec., par. 2 (col. 359-362); JT, par. 1 (Melania); Bas: Melania, par. 1, p. 285; Zotic, lipsă (ilustrat la p. 286?); în Oxf, fol. 23v (ambii, oranți); la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1, 2.

Ianuarie (peretele de sud)⁸⁹:

[*scenele de la 1 la 8 ian. s-au pierdut*]

- 9 ian. [...] [sf. mc. Polieuct], sfântul în picioare, un călău ridică sabia; SC, 9 ian., par. 1 (col. 379); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 302; Oxf, fol. 24r; la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 10 ian. [...] [sf. ierarh Grigore de Nyssa, Dometian episcopul de Melitene și Marcian presbiterul și economul Marii Biserici din Constantinopol], trei siluete în picioare, doi episcopi; SC, 10 ian., par. 1 (col. 381-

⁸⁶ Idem.

⁸⁷ Idem.

⁸⁸ Tăiată cu sabia, în SC, 30 dec., par. 1.

⁸⁹ Luna ianuarie, lipsă din Mijović, *Menolog*.

381 – Gr. Nyssa), par. 2 (col. 383-384 – Dometian); JT, par. 1, 2, 3; Bas: Grigore, par. 1, p. 305; Dometian, par. 2, p. 306 (înmormântarea); Marcian, par. 3, p. 307; în Oxf, fol. 24v (toți trei, în jurul unei biserici); la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1, 2, 3.

[scenele de la 11 la 27 ian. s-au pierdut]

28 ian. [...]; [sf. cuv. Efrem Sirul], siluetă în picioare, SC, 28 ian., par. 1 (col. 429); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 354 (pe catafalc); Oxf, fol. 26v (adormirea sf. Efrem); Dečani; MV, par. 1.

29 ian. [...], [sf. mc. Sarvil preotul⁹⁰ și sora sa Vevea, din Edessa?], decapitați de doi călăi; SC, 29 ian., par. 4 (col. 432)⁹¹; JT, lipsă (aducerea moaștelor sf. Ignatie Teoforul); cf. 5 aug., par. 3; Bas, par. 2, p. 256 (decapitați cu fierăstrăul); cf. 5 sep., par. 3, p. 16; Oxf, fol. 26v (aducerea moaștelor sf. Ignatie Teoforul și două decapitări nenumite); la Treskavac, lipsă (sf. ev. Ioan Teologul); Dečani, lipsă (sf. Ignatie Teoforul); MV, par. 4.

30. ian. [...]; [sf. sf. mc. Ipolit, episcopul Romei], ierarh, înecat în mare; SC, 30 ian., par. 1 (col. 431-434, și cei împreună cu el); JT, par. 1; Bas, 29 ian., par. 3, p. 357; Oxf, fol. 27r (Ipolit bust, un mc. și o mc. înecați); la Treskavac, lipsă (cuv Zinon ascetul); la Dečani, cu sf. Censorin (?); MV, par.

31 ian. [...]**ники** [...] и **Іѡ<а>(и)**; [sf.] mc. [Chir] și Ioan, siluete în picioare; SC; 31 ian., par. 1 (col. 433-436); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 360; Oxf, fol. 27r; Dečani; MV, par. 1.

Februarie (peretele de vest):

1 feb. [...]**нѣ фев(р) сѣтъ Трифоновъ**; [întâi] februarie, sf. (mc.) Trifon, decapitare; SC, 1 feb., par. 1 (col. 437); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 363; Oxf, fol. 27r; Dečani; MV, par. 1.

2 feb. **в сѣрѣтїи**; 2, Întâmpinarea (Domnului), în scenă apapre și prorocița Ana; SC, 2 feb., par. 1 (col. 439-440); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 365; Oxf, fol. 27v; scenă în plină pagină la fol. 2v; Dečani; MV, par. 1.

3 feb. **г сѣтъ Симеонъ в(с)г :прїем(цѣ)**; 3, sf. (și dreptul) Simeon Primitorul de Dumnezeu, siluetă în picioare, citind din Scriptură; SC, 3 feb., par. 1 (col. 439-440); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. (cu prorocița Ana); Oxf, fol. 27v (Simeon și prorocița Ana, busturi); Dečani; MV, par. 1.

4 feb. **д сѣтъ Исїд(р)**; 4, sf. (cuv.) Isidor (Pelusiotul), siluetă în picioare; SC, 4 feb., par. 1 (col. 441-443); JT, par. 1; Bas, par. 3, p. 371 (în rugăciune); Oxf, fol. 24v; Dečani; MV, par. 1.

5 feb. **е сѣта Агати**; 5, sf. (mc.) Agata ca monahie, cu sânii îi sunt tăiați de un călău; SC, 5 feb., par. 1 (col. 445); JT, par. 1; în Bas, par. 1, p. 373 (în închisoare și legată la stâlp, jupuindu-se pieptul); Oxf, fol. 24v (singura menționată în inscripție, dar neilustrată); lipsă la Dečani (mc. Avramie preotul; cf. Bas, 4 feb., p. 4, p. 372); MV, par. 1.

6 feb. **с сѣтъ Вук(л)**; 6, sf. (sf. mc.) Vucol (episcopul Smirnei), siluetă în picioare, fără însemne de episcop; SC, 6 feb., par. 1 (col. 445); JT, par. 1; Bas, par. 5, p. 378; Oxf, fol. 28r; Dečani; MV, par. 1.

7 feb. **з сѣтъ Парфенїи и Лѣка**; 7, sf. (sf. mc.) Partenie (episcop al Lampsacului) și (cuv.) Luca (Stiritul, din Elada), siluete în picioare, Partenie, ca ierarh; Partenie: SC, 7 feb., par. 1 (col. 447-449); Luca: par. 2 (col. 449-450); JT, par. 1, 2; Bas: Partenie, par. 2, p. 380; Luca, lipsă; Oxf, zi lipsă⁹²; Dečani, lipsă (mc. Teodor Stratilat); MV, par. 1, 1.

8 feb. **и сѣтъ Ѳеод(д)оръ Гтра|тиллат**; 8, sf. (mare mc.) Teodor Stratilat decapitare; SC, 8 feb., par. 2 (col. 451-453); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 383 (sf. în picioare); Oxf, zi lipsă; la Dečani, la 7 feb. (la 8, prorocul Zaharia); MV, par. 1.

9 feb. **ѡ сѣтъ м(ч)къ [...]**⁹³; 9, sf. mc. [Nichifor, Tecla?], o decapitare; SC, 9 feb., par. 1 (col. 453); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 387; Oxf, zi lipsă; Dečani; MV, par. 1.

10 feb. **ѣ сѣтъ м(ч)къ Хар(а)лам|пїе**; 10, sf. mc. Haralambie, jupuit de piele; SC, 10 feb., par. 1 (col. 455); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 389 (Haralambie, Porfirie and Dauct și trei femei, decapitați); Oxf, zi lipsă; Dečani; MV, par. 1.

11 feb. **ѧ сѣтъ сѣнно(ч)къ Власї|е**; 11, sf. sf. mc. Vlasie (episcopul Sevastei), crucificat⁹⁴; SC, 11 feb., par. 1 (col. 457); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 390; Oxf, zi lipsă; Dečani; MV, par. 1.

⁹⁰ Vezi și *infra*, 4 aug., sf. mc. Tatuil.

⁹¹ Astăzi, comemorați în *Min.* la 4 sept.

⁹² Scenele dintre 6 și 20 feb. lipsesc din manuscris.

⁹³ La Mijović, *Menolog*, **ѡ сѣтъ м(ч)ники и м(ч)ницы Ѳеклы и дрозжїныи**; Drewer, *Calendar*, decapitarea sf. mc. Tecla și a celor cu ea.

⁹⁴ Decapitat, în textul hagiografic; SC, 11 feb., par. 1.

- 12 feb. **ВІ СТЫ Ме|ле|тіе**; 12, sf. (ierarh) Meletie (arhiepiscopul Antiohiei), ierarh, siluetă în picioare; SC, 12 feb., par. 2 (col. 459-460); JT, par. 1; Bas, lipsă; cf. Bas-Albano, 24 aug.; Oxf, zi lipsă; la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 13 feb. **ГІ СТЫ Мар|тін|іань**; 13, sf. (cuv.) Martinian, siluetă în picioare; SC, 13 feb., par. 1 (col. 461-462); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 395 (în rugăciune); Oxf, zi lipsă; Dečani, lipsă (Evloghie al Alexandriei?); MV, par. 1.
- 14 feb. **ДІ [...]**; 14, [sf. cuv. Auxentie], siluetă în picioare; SC, 14 feb., par. 1 (col. 465); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 399; Oxf, zi lipsă; la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 15 feb. **ЕІ СТЫ ап|с|ль Он|сі|мь**; 15, sf. ap. Onisim (din cei 70), ucis cu o piatră de un călău; SC, 15 feb., par. 1 (col. 465-467); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 401 (bătut cu băte); Oxf, zi lipsă; la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 16 feb. **ЖІ СТЫ Пам|фі|ль и др|ж|іны| его**; 16, sf. Pamfil și companionii săi, decapitați; SC, 16 feb., par. 1 (col. 467-468); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 404 (Pamfil, Valent și cei cu dâșii, decapitări); Oxf, zi lipsă; Dečani, lipsă (sf. 12 mucenici din Cezareea Palestinei); MV, par. 1.
- 17 feb. **ЖІ Θεω|д|ωρ|л| Ті|р|ωн|ь**; 17, (sf. mare mc.) Teodor Tiron, într-un cuptor aprins; SC, 17 feb., par. 1 (col. 469); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 407; Oxf, zi lipsă; la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 18 feb. **ИІ СТЫ Ле|он|ті|е⁹⁵**; 18, sf. Leon (cel Mare, papa Romei), ierarh, siluetă în picioare; SC, 18 feb., par. 1 (col. 471-472); JT, par. 1; Bas, par. 2, p. 412; Oxf, zi lipsă; Dečani; MV, par. 1.
- 19 feb. **ЖІ СТЫ Ар|хі|п|н|ь и Ап|фі|а**; 19, sf. Arhip (apostolul) și Apfia, îngropați de vii⁹⁶; SC, 20 feb., par. 1 (col. 475-478 – împreună cu Filimon); JT par. 1 (Arhip); 22 nov., par. 1 (Filimon); Bas, lipsă; cf. 23 nov., par. 1, p. 200 (Filimon, bătut, și Arhip, îngropat); în Oxf, ilustrație lipsă; lipsesc la Dečani (mc. Maxim, Teodot și alții; pentru Arhip, v. 20 feb.); MV, par. 1 (Arhip); 22 nov., par. 2 (Filimon, Arhip, Apfia).
- 20 feb. **К СТЫ Ль|въ**; 20, sf. (ierarh) Leon (episcopul Cataniei), siluetă în picioare, în hiton și himation, fără însemne episopale; SC, 21 feb., par. 2 (col. 479-480); Synax. selecta 20 feb. (col. 477-478); JT, par. 1; Bas, par. 3, p. 416; Oxf, zi lipsă; lipsește la Dečani (Arhip și 128 martiri); MV, par. 1.
- 21 feb. **КІ СТЫ Тим|ѡ|фе|и и Еу|ста|сі|е**; 21, sf. Timotei (de Symbola) și Eustatie (arhiepiscopul Antiohiei), siluete în picioare, Eustatie, ierarh; Timotei: SC, 21 feb., par. 1 (col. 479) SC, Eustatie: 21 feb., par. 3 (col. 480-481); JT, par. 1, 2; Bas, lipsă; Eustatie, cf. Bas-Albano, 23 aug.; Oxf, fol. 28r; la Dečani, împreună cu Zaharia; MV, par. 1.
- 22 feb. **КВ ВБР|к|тєніє мѡ|щє|мы| с|ты|х| м|ч|н|к| иже въ Еу|геніє|въ**; 22, aflarea moaștelor sf. mucenici din Evghenia, moaștele a patru sfinți într-un sarcofag, trei bărbați înveștmântați în alb se apleacă asupra lor; SC, 22 feb., par. 1 (col. 483); JT, par. 1; Bas, lipsă; Oxf, fol. 28r (inscripția indică aflarea moaștelor, dar scena reprezintă o decapitare de ierarh); Dečani; MV, par. 1.
- 23 feb. **КГ СТЫ По|лі|кар|п|ь**; 23, sf. Policarp (episcopul Smirnei), ars în foc; SC, 23 feb., par. 1 (col. 485); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 419; Oxf, fol. 28r (decapitare); Dečani; MV, par. 1.
- 24 feb. **КД ВБР|к|тєніє чь|стн|ы|а| гла|вы| ст|го Іѡ|а|н|а пр|д|ча**; 24, aflarea cinstului cap al sf. Ioan Înaintemergătorul, doi călugări sapă groapa unde este găsit vasul cu capul sfântului; SC, 24 feb., par. 1 (col. 485-487); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 420; Oxf, fol. 28r; Dečani; MV, par. 1.
- 25 feb. **КЕ СТЫ Тар|асі|е**; 25, sf. Tarasie (patriarhul Constantinopolului), ierarh în saccos, în picioare, cu evanghelie; SC, 25 feb., par. 1 (col. 487-488); JT, par. 1; în Oxf, bust; Bas, par. 2, p. 423; la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 26 feb. **КС СТА Фот|ин|и**; 26, sf. (mc.) Fotini (și fiii ei), Fotini cu acoperământ alb pe cap, un sf. bărbat tânăr (Victor?) și trei copii, siluete în picioare ținând cruci de martir; lipsă din SC la Feb. 26; cf. 20 mar., par. 2 (cols. 549-552); Synax. Selecta, 26 feb. (col. 491-492: Paris 1582; și la 28 feb., col. 495-496, împreună cu Photos, Photi și Victor); JT, lipsă; Bas, lipsă; Spasskij 1295; Oxf, lipsă (inscripția îl pomenește pe Porfirie al Gazei; în scenă apar trei busturi, două de ierarhi și unul al unui sf. cuv.); la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 2 (cu surorile sale Photos și Photi).
- 27 feb. **КЖ СТЫ Пр|к|опі|е Де|ка|по|ли|т|ь**; 27, sf. (cuv.) Procopie Decapolitul, siluetă în picioare; SC, 27 feb., par. 1 (col. 491-492); JT, par. 1; Bas, par. 1, p. 426 (Procopie și Vasile „mărturisitori”); Oxf, fol. 28v (în inscripție numai Procopie; apar trei busturi de cuvioși); la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.

⁹⁵ De la gen. gr. Λέωντος (cf. JT, Bas, SC etc.).

⁹⁶ Filimon și Apfia, torturați, iar Arhip, îngropat și ucis cu pietre, conform SC, 20 feb., par. 1.

- 28 feb. **ѿ сѣ Вас'їїѣ исповѣ(д)ѣ<ник>**; 28, sf. (cuv.) Vasile Mărturisitorul (Decapolitul), siluetă în picioare; SC, 28 feb., par. 1 (col. 493); JT, par. 1; Bas, v. 27 feb.; Oxf, fol. 28v (inscripția îl menționează pe Vasile Mărturisitorul, dar este ilustrată o crucificare de tânăr); la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 29 feb. **ѿ сѣ Ка|сі|ань**; 29, sf. (cuv.) Casian, tânăr în hiton și himation, siluetă în picioare; SC, 28 feb., par. 7 (col. 495); JT, par. 1; Bas, lipsă; Oxf, lipsă; la Dečani, scenă pierdută; MV, lipsă.

Martie (peretele nordic) – *pictură pierdută*

Aprilie (peretele estic):

- 1 apr. *scenă pierdută*.
- 2 apr. [...]; [cuv. Tit, făcătorul de minuni?], siluetă în picioare⁹⁷; SC, 2 apr., par. 1 (col. 579); JT, par. 1; Bas-Albano, lipsă; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 34r; Dečani; MV, par. 1.
- 3 apr. [...]; [cuv. Nichita mărturisitorul?], siluetă în picioare⁹⁸; SC, 3 apr., par. 1 (col. 581); JT, par. 1 ('Nichifor'); Bas-Albano, par. 3; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 34r; la Dečani, în 4 apr. (la 3, sf. Agape); MV, par. 1.
- 4 apr. [...]; [cuv. Iosif Imnograful?], siluetă în picioare⁹⁹; în SC, la 3 apr., par. 2 (col. 581-584); JT, par. 2; Bas-Albano, 3 apr., par. 4; Coislin 223, 3 apr., par. 2; Oxf, fol. 34r; lipsă la Dečani (cuv. Nichita); MV, 3 apr., par. 2.
- 5 apr. [...]; [sf. mc. Agatopod diaconul și Teodul citețul], doi bărbați înecați în mare; SC, 4 apr., par. 1 (col. 583-586); Synax. Selecta, 5 apr. (col. 585-586: Paris 1589; Vindobonensis 300); JT, par. 1; Bas-Albano, 4 apr., par. 1; Coislin 223, 4 apr., par. 1; Gračanica, lipsă (mc. Teodora din Tesalonic și companionii); Oxf, fol. 34v; Treskavac, lipsă (Teodora din Tesalonic); Dečani; MV, 4 apr., par. 1.
- 6 apr. [...]; [sf. ierarh Eutihie, patriarhul Constantinopolului], ierarh, siluetă în picioare; SC, 6 apr., par. 1 (col. 587-590); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 34v (Eutihie orant, în cetate); Dečani; MV, par. 1.
- 7 apr. [...]; ?, un călugăr cu rotulus în mână, siluetă în picioare¹⁰⁰.
- 8 apr. [...]; [sf. apostol Irodion și companionii săi], decapitarea de către un călău a unui grup mare de mucenici, un diacon în închisoare; SC, 8 apr., par. 1 (col. 591-592: Irodion, Agav și Ruf); JT, par. 1 (Irodion, Agav, Ruf, Asincrit, Flegon, Ermis, Epafra); Bas-Albano, lipsă; în Coislin 223, par. 1 (Irodion, Agav, Flegon și alții); Oxf, fol. 35r (Irodion în inscripție, patru episcopi și un tânăr în imagine); Dečani; MV, par. 1.
- 9 apr. [...]; [sf. mc. Eupsihie din Cezareea], decapitat; SC, Apr. 9, par. 1 (col. 593); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 3; cf. Bas, 7 sep., par. 2, p. 21 (decapitat); Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 35r; Dečani; MV, par. 1.
- 10 apr. [...]; [sf. mc. Terentie, Pompei, African, Maxim și alți 40?], un grup mare de sfinți decapitați; SC, 10 apr., par. 1 (col. 595-596); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 35r; Dečani (numai Terentie); MV, par. 1.
- 11 apr. [...]; [sf. mc. Antipa, episcopul Pergamului], ars într-un bou de aramă; SC, 11 apr., par. 1 (col. 595-598); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 35r; lipsește la Dečani (apostolul Agav); MV, par. 1.
- 12 apr. [...]; [?], siluetă în picioare¹⁰¹.
- 13 apr. [...]; ? ierarh, siluetă în picioare¹⁰².
- 14 apr. *scenă pierdută*.
- 15 apr. *scenă pierdută*.
- 16 apr. *scenă pierdută*.
- 17 apr. [...]; ? doi cuvioși, siluete în picioare.
- 18 apr. **ѿ сѣ Іω|ан**; 18, sf. (cuv.) Ioan (discipolul sf. Grigore Decapolitul), siluetă în picioare; SC, 19 apr., par. 2 (col. 615-616)¹⁰³; Synax. Selecta, 18 apr. (col. 611-614: Paris suppl. 152; Vindobolensis 300);

⁹⁷ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

⁹⁸ Idem.

⁹⁹ Idem.

¹⁰⁰ *Ibidem*, Gheorghe, episcop de Mytilene.

¹⁰¹ *Ibidem*, sf. Vasile, episcopul Pariei.

¹⁰² *Ibidem*, сѣ. . арте. ., Artemon presbiterul Laodiceei.

¹⁰³ În SC, sf. Ioan discipolul sf. Grigorie Decapolitul este identificat cu sf. cuv. Ioan Paleolavritul. La Mijović, Ioan Paleolavritul.

- JT, par. 1; Bas-Albano, par. 2; Coislin 223, 19 apr., par. 1; Gračanica, lipsă (ep. Cosma din Calcedon); Oxf, lipsă? (mc. Sava în inscripție, mai multe reprezentări de sfinți în imagine, fol. 36r); Dečani, lipsă (Cosma episcopul Calcedonului); MV, 20 apr., par. 3 (ca „Ioan Paleolavritul”¹⁰⁴).
- 19 apr. **Ѧ сѣѣ Ꙗа(ф)нѣтїѣ**; 19, sf. (sf. mc.?) Pafnutie (din Ierusalim), siluetă în picioare, în hiton și himation, repictare¹⁰⁵; lipsă din SC în 19 apr.; cf. 25 sep., par. 4 (col. 78-79); Synax. Selecta, 19 apr., col. 615-616: Paris 1575); JT, lipsă (Ioan Paleolavritul); în Bas, la 25 sep.; în Coislin 223, 20 apr., par. 2: „Pafnutie Ierosolimiteanul, în pace (s-a săvârșit)”; Gračanica, 25 sep. (19 apr., mc. Teodor, Socrate, Dionisie, Filipa din Perga; cf. 22 sep.); Oxf, lipsă? (Ioan Paleolavritul în inscripție, mai mulți sfinți în imagine, fol. 36r); Dečani, lipsă (sf. mc. Hristofor, Teona și Antonie); MV, 20 apr., par. 4.
- 20 apr. **к сѣѣ Ѡео(д)ѡр**; 20, sf. (cuv.), Teodor (Trihina), siluetă în picioare¹⁰⁶; SC, 20 apr., par. 1 (col. 615-616); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 36v; la Dečani, cu Atanasie Sinaitul; MV, par. 1.
- 21 apr. **ка сѣѣ ꙗн[...]** сѣѣ [...]; 21, sf. (sf. mc.) Ian[uarie] (episcop de Benevent, și cei împreună cu el), șase sfinți, unii decapitați, alții loviți cu bâte; SC, 20 apr., par. 2 (col. 617-618, șapte sfinți); Synax. Selecta, 21 apr. (col. 617-618: Paris 1575); JT, par. 1; în Bas, la 19 sep., par. 2, p. 50 (decapitarea sf. Ianuarie și un grup de 5 sfinți legați; în scenă apar și lei); Coislin 223, par. 1 (șapte sfinți); Gračanica, lipsă (cuv. Anastasie Sinaitul, mc. Timotei); Oxf, fol. 36v (patru sfinți, o crucificare); la Dečani, cu Teodor din Perga; MV, par. 1.
- 22 apr. **кв сѣѣ Ѡео(д)ѡр Сїкеѡ(т)**; 22, sf. (cuv.) Teodor Sicheotul (episcop de Anastasiopolis), siluetă în picioare; SC, 22 apr., par. 1 (col. 619-621); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Gračanica, lipsă (proroc Miheia?); Oxf, fol. 36v; Dečani; MV, par. 1.
- 23 apr. **кг сѣѣ Геѡргїѣ**; 23, sf. (mare mc.) Gheorghe, tras pe roată de doi călăi; SC, 23 apr., par. 1 (col. 623-626); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 36v (decapitare); la Dečani, dată omisă (cf. 26 nov.); MV, par. 1.
- 24 apr. **кд сѣѣ Саѡа стратїла(т)|** [...]жїн[...]; 24, sf. (mare mc.) Sava Stratilat (fierț într-un cazan) [și companionii săi] (patru sf. decapitați de un călău); SC, 24 apr., par. 2 (col. 627-628); JT, par. 1; Bas-Albano, 25 apr., par. 2; Coislin 223, par. 1; Gračanica, lipsă (cuv. Elisabeta și mc. Eusebie și companionii); Oxf, fol. 37r; la Dečani, Sava, împuns cu o sabie în ochi; MV, par. 2.
- 25 apr. **ке сѣѣ ап(с)ль и є[...]**¹⁰⁷ | **Маркѣ**; 25, sf. apostol și e[vangelist] Marcu, tras cu frânghii de un călău; SC, 25 apr., par. 1 (col. 627-628); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 37r; Dečani; MV, par. 1.
- 26 apr. **кс сѣѣ Ваїсїн[їѣ]**; 26, sf. (sf. mc.) Vasile (episcop de Amasia), ierarh, înecat în mare¹⁰⁸; SC, 26 apr., par. 1 (col. 629-632); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 37r (decapitare); Dečani; MV, par. 1.
- 27 apr. **кз сѣѣ Сїмео(н) сѣро(д)їнї(к)|** гнѣ; 27, sf. Simeon, ruda Domnului, crucificat pe o cruce în fómă de T (vezi și 18 sep.); SC, 27 apr., par. 1 (col. 631-634); JT, par. 1; Bas-Albano, 29 apr., par. 1 (în 27 apr., Ap. Iason și Sosipatru); Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 37r (bust, înveștmântat în ierarh); Dečani; MV, par. 1.
- 28 apr. *scenă pierdută.*
- 29 apr. *scenă pierdută.*
- 30 apr. *scenă pierdută.*

Mai (peretele de sud)¹⁰⁹:

[Scenele de la 1 la 8 mai s-au pierdut]

- 9 mai **п[...]**; p[rorocul Isaia], fierăstruit de doi călăi; SC, 9 mai, par. 1 (col. 665-667); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 39r; Dečani; MV, par. 1.

¹⁰⁴ Confuzie preluată din SC; în JT, cei doi au intrări separate, la 18 respectiv 19 apr.

¹⁰⁵ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

¹⁰⁶ Idem.

¹⁰⁷ *Ibidem*, **єѡангль...**

¹⁰⁸ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

¹⁰⁹ Luna mai lipsește din Mijović, *Menolog*.

treia aflare a capului sf. Ioan Botezătorul, fol. 41r); Dečani, lipsă (a treia aflare a capului sf. Ioan Botezătorul); MV, lipsă.

- 26 mai ⲕⲥ ⲥⲧⲱⲗ ⲁⲡⲥⲁⲗⲱ ⲕⲁⲣⲡⲟ; 26, sf. apostol Carp (din cei 70), ca episcop, siluetă în picioare; SC, 26 mai, par. 1 (col. 709); JT, par. 1; Bas-Albano, lipsă; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 41r; Dečani; MV, par. 1.
- 27 mai ⲕⲗ ⲥⲧⲱⲗ ⲥⲱⲗⲓⲛⲟⲙⲉⲛⲛⲓⲕ ⲧⲉⲗⲣⲁⲡⲟⲛⲧⲱ; 27, sf. sf. mc. Terapont (episcopul Sardei), ierarh, siluetă în picioare; SC, 26 mai, par. 2 (col. 709-710); Synax. Selecta, 27 mai (col. 711-714); JT, 25 mai, par. 1; Bas-Albano, 25 mai, par. 1; Coislin 223, par. 1; Gračanica, lipsă (cuv. Clement melodul); Oxf, fol. 41r (decapitare?); lipsă la Dečani (Crescens, Pavel și Dioscorid, vezi 28 mai); MV, lipsă.
- 28 mai [...]; două scene: [sf. mc. Crescens, Pavel și Dioscorid?], trei sfinți în închisoare; [...] ?, un episcop cu omofor, în picioare; mc. Crescens, Pavel și Dioscorid: SC, 28 mai, par. 2 (col. 713-714); JT, par. 3 (par. 1, Eliconida); Bas-Albano, par. 3 (par. 1, Eliconida); Coislin 223, par. 3; Oxf, lipsă (mc. Eladie, Eliconida, fol. 41v); la Dečani, la 27 mai (la 28, mc. Eliconida, ca în SC, par. 1 și JT, par. 1); MV, lipsă.
- 29 mai [...]; [sf. cuv. mc. Teodosia din Constantinopol?], monahie, siluetă în picioare; lipsă din SC la 29 mai (par. 1, mc. Teodosia fecioara din Cezareea); cf. 18 iul., par. 3; JT, lipsă (par. 2, mc. Teodosia fecioara); cf. 18 iul, par. 3; Bas-Albano, par. 2; Coislin 223, par. 3; Oxf, fol. 41v; la Gračanica și Dečani, Teodosia din Cezareea, înecată; cuv. mc. Teodora din Constantinopol lipsește din menologurile ilustrate bizantine cunoscute; MV, par. 2.
- 30 mai [...]; [sf. cuv. Isaac Mărturisitorul, egumenul mănăstirii Dalmaților], siluetă în picioare; SC, 30 mai, par. 4 (col. 717-718); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 41v; Dečani; MV, par. 1.
- 31 mai [...]; [sf. mc. Ermie?], decapitare a unui bărbat matur, cu barbă scurtă; SC, 31 mai, par. 1 (717-720); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 41v; la Dečani, spânzurat cu capul în jos; MV, par. 1.

Iunie (peretele de vest):

- 1 iun. [...]; [sf. mc. Iustin Martirul și Filosoful], ucis cu pietre de un călău; SC, 1 iun., par. 2 (col. 722-724); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Târnovo; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 42r (decapitare); lipsește la Dečani (sf. Erasm); MV, par. 1.
- 2 iun. ⲕⲥ ⲥⲧⲱⲗ ⲛⲓⲕⲓⲱⲗⲣⲱ; 2, sf. Nichifor (patriarhul Constantinopolului), ierarh în picioare, în saccos, ținând evanghelia; SC, 2 iun., par. 1 (col. 723-726); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Târnovo; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 42r; la Dečani, bust; MV, par. 1.
- 3 iun. ⲕⲥ ⲥⲧⲱⲗ ⲁⲟⲩⲕⲓⲁⲛⲱ; 3, sf. (mc.) „Lucian” (sic: Luchilian), decapitare; SC, 3 iun., par. 1 (col. 725-726); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 42r; la Dečani, „Lucian” și patru copii; MV, par. 1.
- 4 iun. ⲕⲥ ⲥⲧⲱⲗ ⲙⲓⲧⲣⲱⲗⲱⲗⲛⲱ; 4, sf. Mitrofan (patriarhul Constantinopolului), ierarh în picioare, în saccos, ținând evanghelia; SC, 4 iun., par. 1 (col. 727-730); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 42r (bust, într-o cetate); Dečani; MV, par. 1.
- 5 iun. ⲕⲥ ⲥⲧⲱⲗ ⲁⲟⲩⲱⲗⲟⲛⲓ; 5, sf. (sf. mc.) Dorotei (episcopul Tirului), ierarh în picioare, cu evanghelie; SC, 6 iun., par. 1 (col. 731-733); Synax. Selecta, 5 iun. (col. 729-732: CT); JT, lipsă; Bas, la 9 oct., par. 3, p. 101 (ucis cu bâte); Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 42v (decapitare); la Dečani, la 6 iun. (la 5, sf. Eustatie); MV, par. 1.
- 6 iun. ⲕⲥ ⲥⲧⲱⲗ ⲱⲥⲁⲣⲓⲱⲛⲓⲗ ⲛⲓ ⲙⲓⲗⲁⲣⲓⲱⲛⲓ; 6, sf. Visarion (Egipteanul) și Ilarion (cel nou, egumenul mănăstirii Dalmaților), siluete în picioare¹¹⁴; Visarion: lipsă din SC la 6 iun.; cf. 20 feb., Synax. Selecta (col. 477-478: Paris. 1582); Ilarion: SC, 5 iun., par. 2 (col. 731); JT, lipsă; Bas-Albano, lipsă; Coislin 223, par. 1 (Ilarion); Oxf, fol. 42v (numai Visarion în inscripție, dar sunt reprezentați mai mulți sfinți); lipsește la Dečani (Dorotei, vezi 5 iun.); MV, par. 1 (Ilarion); 20 feb., par. 2 (Visarion).
- 7 iun. ⲕⲥ ⲥⲧⲱⲗ ⲥⲱⲗⲓⲛⲟⲙⲉⲛⲛⲓⲕ ⲧⲉⲟⲩⲱⲧⲱ; ¹¹⁵ 7, sf. sf. mc. Teodot (episcop de Ancyra), ierarh, decapitat; SC, 7 iun., par. 1 (col. 735-736); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 42v; Dečani; MV, par. 1.
- 8 iun. ⲕⲥ ⲥⲧⲱⲗ ⲧⲉⲟⲩⲁⲱⲣⲱⲗ ⲉⲧⲣⲁⲧⲓⲗⲁⲧ; 8, (aducerea moaștelor) sf. (mare mc.) Teodor Stratilat, decapitare; SC, 8 iun., par. 1 (col. 735-738); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; în Oxf, fol. 42v (în inscripție, aducerea moaștelor, în ilustrație aducerea moaștelor); la Dečani, Teodor crucificat; MV, par. 1.

¹¹⁴ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

¹¹⁵ *Ibidem*, ⲧⲉⲟⲩⲱⲣⲱⲗ (sic).

- 9 iun. **Ѣ СТЫ М(Ч)НИЦЬ Ѧ|кы и дроуж<и>ныѧ**; 9, sf. mc. Tecla din Persia și companioanele sale (Mariamna, Marta, Maria și Enmata), cinci decapitări de sf. femei¹¹⁶; lipsă din SC; lipsă din JT (mc. Pelaghia din Antiohia); Bas-Albano, lipsă (Pelaghia din Antiohia); Coislin 223, par. 2; Gračanica, lipsă (mc. Oreste și Diomid); Oxf, lipsă (Chiril al Alexandrei, cuv. Alexandru și Antonina? fol. 43r); Dečani, lipsă (cuv. Alexandru și Antonina, Chiril al Alexandriei); MV, lipsă.
- 10 iun. **Ѣ ТИМѦѦЕН ПРОУСКИ**; 10, (sf. sf. mc.) Timotei (episcopul Prusei), decapitare; SC, 10 iun., par. 1 (col. 741-743); JT, par. 2; Bas-Albano, par. 2; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 43r; Dečani; MV, par. 2.
- 11 iun. **Ѣ СТЫ АПЛЬ ВАРТОЛОМЕ<и> И| ВАР|Н<А>ВА**; 11, sf. apostoli Vartolomeu (crucificat pe o cruce în formă de T) și Varnava (ars într-un cuptor aprins); SC, 11 iun., par. 1 (col. 743-746); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 43r (crucificare); Dečani; MV, par. 1.
- 12 iun. **Ѣ СТЫ ѦН|Ѣ|Ѣ|Ѣ**; 12, sf. (cuv.) Onufrie (Egipteanul), în picioare, orant; SC, 12 iun., par. 1 (col. 745-746); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 43r; la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 13 iun. **СТАА АКИЛИНА И СТЫ ТРИФИЛИЕ**; sf. (mc.) Achilina (decapitată) și sf. (ierarh) Trifilie (episcopul Ciprului)¹¹⁷; ierarh în picioare, cu evanghelie; Achilina: SC, 13 iun., par. 1 (col. 747-748); Trifilie: SC, 12 iun., par. 4 (col. 748, cu Zenon); Synax. Selecta, 13 iun. (col. 747-748: Paris 1575, cu Zenon); JT, par. 1 (Achilina); Bas-Albano, par. 1 (Achilina); Coislin 223, par. 1 (Achilina); Oxf, fol. 43v; la Dečani, Achilina; MV, par. 1 (Achilina); 12 iun., par. 4 (Trifilie).
- 14 iun. **Ѣ ПР(Д)РКЪ ЕЛИСЕИ И| СТЫ МЕѦѦѢ**; 14, prorocul Elisei și sf. (ierarh) Metodie (patriarhul Constantinopolului), siluete în picioare, Metodie, în saccos, cu evanghelie; Elisei: SC, 14 iun., par. 1 (col. 747-749); Metodie: SC, 14 iun., par. 2 (col. 749-750); JT, par. 1, 3; Bas-Albano, par. 1, 3; Coislin 223, par. 1, 2; Oxf, fol. 43v; la Dečani, numai Elisei; MV, par. 1, 2.
- 15 iun. **ЕИ ПР(Д)РКЪ АМОС И М(Ч)КЪ Д8А(А)**; 15, prorocul Amos (siluetă în picioare) și mc. Dulas (legat de un stâlp); Amos: SC, 15 iun., par. 1 (col. 749-750); Dulas: SC, 15 iun., par. 2 (col. 750-752); JT, par. 1 (Dulas); 16 iun., par. 2 (Amos); Bas-Albano, par. 1 (Dulas); 16 iun., par. 2 (Amos); Coislin 223, par. 1, 2; Oxf, fol. 43v (numai Amos și un călău care ridică sabia); la Dečani, Amos cu sf. Vitus (?); MV, par. 1, 2.
- 16 iun. **Ѣ СТЫ ТИХО(И) [...] ВЪ НИКОМІД[...]**; 16, sf. (ierarh) Tihon (episcopul Amatudei; ierarh în picioare) și [cei 5 martiri] din Nicomedia (cinci sf. decapitați); Tihon: SC, 16 iun., par. 1 (col. 751-754); sf. 5 mc.: lipsă din SC; JT, par. 1 (Tihon); Bas-Albano, par. 1 (Tihon); Coislin 223, par. 1, 3; Oxf, fol. 43v (numai Tihon, bust, într-o cetate); la Dečani, numai Tihon; MV, par. 1 (Tihon).
- 17 iun. **Ѣ СТЫ МАНОУИЛЬ¹¹⁸ САВЕЛЬ И ЁСМАИЛЬ**; 17, sf. (mc.) Manuel, Savel și Ismail, decapitări; SC, 17 iun., par. 1 (col. 753-754); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 44r (o decapitare, restul busturi); Dečani; MV, par. 1.
- 18 iun. **ИИ СТЫ ЛЕОНТИЕ¹¹⁹**; 18, sf. (mc.) Leontie, decapitat¹²⁰; SC, 18 iun., par. 1 (col. 755-756, cu Ipatie și Teodul); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1 (cu Ipatie și Teodul); Coislin 223, par. 1 (cu Ipatie și Teodul); Oxf, fol. 44r (schinguit cu o sulită); Dečani (și companionii săi); MV, par. 1 (cu Ipatie și Teodul).
- 19 iun. **Ѣ СТЫ АП(С)А[Ы] ІОУДА БРАТ ГНЬ**; 19, sf. apostol Iuda ruda Domnului, ierarh în picioare; SC, 19 iun., par. 1 (col. 755-758); JT, par. 2; Bas-Albano, par. 2; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 44r (crucificat și împuns cu o sulită); Dečani; MV, par. 1.
- 20 iun. **К СТЫ СІННОМ(Ч)НИКЪ МЕ|ѦѦ(Д)ІЕ ПАТАРСКЪ**; 20, sf. sf. mc. Metodie al Patarei, ierarh decapitat; SC, 20 iun., par. 3 (col. 757-758); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 44r; Dečani; MV, par. 1.
- 21 iun. **КА СТЫ СІННОМ(Ч)ІКЪ ІОУАІАНЬ**; 21, sf. sfințit¹²¹ mc. Iulian (din Tars), cu omofor, înecat în mare; SC, 21 iun., par. 2 (col. 762); JT, lipsă (par. 1, mc. Iulian din Egipt); Bas-Albano, par. 1 (mc. Iulian din Egipt); Coislin 223, par. 1; în Banica și Curzon, sfințit mucenic (sic); la Gračanica, decapitat; Oxf, fol. 44v; Dečani; MV, par. 1.

¹¹⁶ *Ibidem*, scenă neidentificată.

¹¹⁷ Identificat eronat în Drewer, *Calendar* ca Zenon din Cipru.

¹¹⁸ La Mijović, *ѦМАНУИЛЬ*.

¹¹⁹ *Ibidem*, *ЛЕОНТИЕ*.

¹²⁰ Bătut cu patru băte, în *Viața* sa; SC, 18 iun., par. 1.

¹²¹ Eroare: sf. mc. Iulian din Tars nu a fost cleric.

- 22 iun. **КВ СТЫ СІННОМ(Ч)НЬКЪ БУСЕ|ВІЕ**; 22, sf. sf. mc. Eusebie (episcop de Samosata), ierarh lovit cu o bâtă de un călău¹²²; SC, 22 iun., par. 1 (col. 763); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 44v; Dečani; MV, par. 1.
- 23 iun. **КГ [...] АГРҮПИНЪ**; 23, [sf. mc.] Agripina (romana), decapitată; SC, 23 iun., par. 1 (col. 763-765); JT, lipsă; Bas-Albano, lipsă; Coislin 223, par. 1; Gračanica, lipsă (mc. Aristocle, Demetrian, Dionisie din Cipru); Oxf, fol. 44v; Dečani; MV, par. 1.
- 24 iun. **КА РОЖ(Д)СТВО ЧЬ|СТНАГО ЇѠАН Пр(Д)ЧА**; 24, Nașterea sf. Ioan Înaintemergătorul, în scenă apare și Zaharia, scriind pe o carte; SC, 24 iun., par. 1 (col. 767); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 44v; Dečani; MV, par. 1.
- 25 iun. **КЕ СТА ФЕВРОНА**; 25, sf. (mc.) Fevronia, ca monahie, tăindu-i-se mâinile și sânii de un călău; SC, 25 iun., par. 1 (col. 769-772); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; în Oxf, fol. 45r (decapitare); Dečani; MV, par. 1.
- 26 iun. **КЗ СТЫ ДВ(Д)Ь ГВЛОУНСКЫ**; 26, sf. (cuv.) David din Tesalonic, siluetă în picioare; SC, 26 iun., par. 1 (col. 771-772); JT, 27 iun., par. 2; Bas-Albano, 27 iun, par. 2 (26 iun., Ioan, ep. Goției); Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 45r; Dečani; MV, par. 1.
- 27 iun. **КЗ ГАМСО(Н)**; 27, sf. (cuv.) Samson (primitorul de străini), siluetă în picioare; SC, 27 iun., par. 1 (col. 773-776); JT, par. 3; Bas-Albano, par. 3; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 45r (bust, într-o cetate); Dečani; MV, par. 1.
- 28 iun. **КИ ПРКНЕСЕНІЕ ЧСНЫ(Х) МВ|ЩЕН СТЫ(Х) ВЕСРЕВРЬНИ(Х)| СТЫ КУРА И ЇѠАН(А)**; 28, aducerea moștelor sf. (doctori) fără de arginți Chir și Ioan, două trupuri de sfinți într-un sarcofag, patru bărbați în alb se apleacă asupra lor; SC, 28 iun., par. 1 (col. 775-777); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 45r; la Dečani, decapitați; MV, par. 1.
- 29 iun. **КФ СТЫ ВРХО|ВНЫ(Х) АП(С)ЛЬ ПЕТРА И ПАУЛА**; 29, sf. întâi-stătători apostoli Petru și Pavel, siluete în picioare; SC, 29 iun., par. 1 (col. 777-780); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 45v (Petru crucificat cu capul în jos, Pavel, decapitat); Dečani (Petru crucificat cu capul în jos, Pavel, decapitat); MV, par. 1.
- 30 iun. **ЛЧ[...] 30**, s[oborul sfinților apostoli] (zece în imagine); SC, 30 iun., par. 1 (col. 779-790: cei 70 de apostoli, fiecare după nume); JT, par. 1 (soborul celor 12 apostoli); Bas-Albano, par. 1 (soborul celor 12 apostoli); Coislin 223, par. 1 („sfinții și slăviții 12 apostoli”); Oxf, fol. 45v (12 busturi de apostoli); Dečani; MV, par. 1.

Iulie (peretele de nord)¹²³:

[Scenele de la 1 la 15 iulie s-au pierdut, se conservă parțial patru scene în glaful răsuflătorilor]

16 iul. [...]; [?], o decapitare de sf. bărbat matur, cu barbă scurtă.

17 iul. [...]; [sf. mare mc. Marina]¹²⁴, decapitare; SC, 17 iul., par. 1 (col. 825); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 47v; Dečani; MV, par. 1.

18 iul. [...]; [sf. mc. Emilian de la Durostorum], ars în foc; JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 48r (bust?); la Dečani, cu mc. Iachint; MV, par. 1.

19 iul. *scenă pierdută.*

20 iul. *scenă pierdută.*

21 iul. *scenă pierdută.*

22 iul. [...] *trei figuri în picioare.*

23 iul. [...]; [(aducerea moaștelor) sf. sf. mc. Foca, episcop de Sinope], ierarh, decapitare; în SC, la 22 iul., par. 2 (col. 825); cf. 22 sep. (pomenirea sf.), par. 3; JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 48v¹²⁵ (decapitați); Dečani, lipsă (sf. Trofim și Teofil?); MV, lipsă; 22 sep., par. 1 (pomenirea sf. Foca).

24 iul. *scenă pierdută.*

¹²² Ucis cu o cărămidă de o femeie ariană, de pe un acoperiș; SC, 22 iun., par. 1; în Bas, Ipatie din Gangra, 14 nov., par. 1, p. 181 (azi, comemorat la 31 mar.) apare martirizat în același mod.

¹²³ Luna iulie lipsește din Mijović, *Menolog*.

¹²⁴ Restauratorii au omis o dată când au reconstruit casetele, i.e. mc. Emilian cade acum pe 19 iulie, iar sf. Marina, pe 18.

¹²⁵ Indexată greșit pe site-ul Oxford Bodleian Library ca fol. 49v.

- 25 iul. [...]; [Adormirea sf. Ana], parțial pierdută; SC, 25 iul., par. 1 (col. 841-842); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 49v¹²⁶; la Dečani, sf. Ana (?); MV, par. 1.
- 26 iul. [...]; [sf. sft. mc. Ermolae și companionii săi?], un călău decapitează mai mulți sfinți, unul cu omofor; SC, 26 iul., par. 1 (col. 843, împreună cu Ermip și Ermocrat); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 49r; la Dečani, Ermolae, împreună cu Simeon arhimandritul și stiliții din Anaplou; MV, par. 1.
- 27 iul. [...]; [sf. mare mc. Pantelimon ?], un sf. este aruncat în apă de un călău?; SC, 27 iul., par. 1 (col. 847-848); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 49r (decapitare; apare și mama sa, Antusa, bust); Dečani (?); MV, par. 1.
- 28 iul. [...]; [sf. arhidiaconi Prohor, Nicanor, Timon și Parmena], patru tineri arși în foc; SC, 28 iul., par. 1 (col. 851: Prohor, Nicanor, Parmena); JT, par. 3 (Prohor, Nicanor); 30 dec., par. 2 (Timon); Bas-Albano, par. 1 (Prohor, Nicanor); Timon, cf. Bas, 30 dec., par. 2, p. 284; Coislin 223, par. 1 (Timon), par. 2 (Prohor, Nicanor, Parmena); Oxf, 49r (în inscripție Timon, ilustrate trei decapități); la Dečani, scenă neidentificată; MV, par. 1 (Prohor, Nicanor, Parmena).
- 29 iul. [...]; [sf. mc. Calinic din Gangra], ars într-un cuptor; SC, 29 iul., par. 1 (col. 853-854); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 49r (bust?); lipsă la Dečani (mcș. Teodota și fiii ei, cf. Bas, 22 dec., par. 5, p. 268); par. 1.
- 30 iul. [...]; [apostolii Sila și Silvan?], două siluete în picioare, cu omofor; SC, 30 iul., par. 1 (col. 855); JT, par. 2 (Sila, Silvan, Crescent, Epenet și Andronic); Bas-Albano, par. 2 (Sila, Silvan, Crescent, Epenet și Andronic); Coislin 223, par. 1; Oxf, lipsă¹²⁷; Dečani; MV, par. 1 (și Crescent).
- 31 iul. [...] [sf. și dreptul Evdochim?], siluetă în picioare, cu o mantie roșie; SC, 30 iul., par. 1. (col. 857); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 2; la Târnovo, o decapitare de mucenic; Coislin 223, par. 1; Oxf, lipsă¹²⁸, lipsă la Dečani (Iosif din Arimateea?); MV, par. 1.

- 1 aug. [...] [cei șapte mc. Macabei], trași pe roată¹²⁹, Solomoni în închisoare (?), scenă parțial păstrată; SC, 1 aug., par. 1 (col. 859-860); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; la Târnovo, siluete în picioare, împreună cu roata; Coislin 223, par. 1; Oxf, lipsă¹³⁰, Eliazar ars; Dečani; MV, par. 1.
- 2 aug. [...] [aducerea moștelor sf. arhidiacon Ștefan], sfântul culcat într-o căruță, trasă de cai și păzită de un înger zburând¹³¹, scenă parțial repictată; SC, 2 aug., par. 1 (col. 861-864); JT, par. 4; Bas-Albano, par. 4 (par. 1, pomenirea muceniciei sfântului); la Târnovo, Ștefan, îmbrăcat în arhidiacon, purtat pe catafalc; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 50r; Dečani; MV, par. 1.
- 3 aug. [...] ¹³²; [sf. cuv. Isaachie, Dalmat și Faust?], trei sf. barbați în picioare, parțial repictați; SC, 3 aug., par. 1 (col. 865-866); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; la Târnovo, pe catafalc; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 50r; Dečani; MV, par. 1.
- 4 aug. ⲉⲧⲏⲓ [...]ⲟⲩ[...] sf. [mc. Tat]u[il], crucificat pe o cruce în formă de T¹³³; SC, 4 aug., par. 5 (col. 868, Θουθαήλ); JT, lipsă; cf. 5 sep., par. 3 (Θουθαήλ, καὶ Βαβαία); în Bas la 5 sep., par. 3, p. 16, cu sf. Vevea, sora sa; ea este înjunghiată în gât iar capul lui este tăiat cu un fierăstrău (Θουθαήλ καὶ Βαβαίας τῆς ὀδελφῆς αὐτοῦ)¹³⁴, lipsește la Târnovo (aducerea moștelor sf. mc. Evdochia); Coislin 223 (cei 7 tineri din Efes); Oxf, fol. 50r (în inscripție cei 7 tineri din Efes, dar în ilustrație, două decapitări); lipsă la Dečani (mc. Elefterie); MV, par. 4 (Θαθουήλ).
- 5 aug. ⲉⲧⲏⲓ ⲉⲩⲥⲓⲛⲓⲉ; 5, sf. (mc.) Evsignie, decapitat; SC, 5 aug., par. 1 (col. 867-870); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Târnovo; Coislin 223, par. 1; Gračanica, lipsă (mc. Ahilie, Catindian); Oxf, fol. 50r; Dečani; MV, par. 1.

¹²⁷ Foaie lipsă din formatul digital al Oxford Bodleyan Library.

¹²⁹ *Lipsă din Mijović, Menolog.*

¹³¹ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

¹³³ *Ibidem*, scena este identificată gresit ca sf. 7 tineri din Efes.

- 6 aug. [...] **ІГ ХГ** [...] **женііе**; [Schimbarea la față] (a Domnului nostru) Iisus Hristos, Hristos în mandorlă cu patru colțuri; SC, 6 aug., par. 1 (col. 869-870); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Târnovo (Hristos în mandorlă rotundă); Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 50r (Hristos în mandorlă ovală); scenă în plină pagină în fol. 3v; Dečani; MV, par. 1.
- 7 aug. **сѣмъ до** [...]; sf. (mc.) Do[metie] (Persul și doi discipoli), loviți cu pietre de un călău. În fața unei biserici cu ziduri împrejmuitoare¹³⁵; SC, 7 aug., par. 1 (col. 869-870); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1, 2 (Dometie și „pomenirea muceniceiei perșilor și a arabilor”); cf. Bas, 4 oct., par. 7, p. 89 (Dometie și doi discipoli, bătuți cu bâte); la Târnovo, Dometie, cu omofor, ucis cu pietre, și doi companioni, decapitați; Coislin 223, par. 1; la Gračanica, la 9 aug.; Oxf, fol. 50r (omorât cu pietre); la Dečani, scenă neidentificată; MV, par. 1.
- 8 aug. [...]; [sf. ierarh Emilian, episcopul Cizicului], în picioare, cu epitrahil, parțial repictat¹³⁶; SC, 8 aug., par. 1 (col. 875); JT, par. 2; lipsește la Târnovo (scenă pierdută); Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 50v (inscr. „cei din Cizic”, o decapitare); la Dečani, scenă neidentificată; MV, par. 1.
- 9 aug. **сѣмъ ап(с)лы| матіа**; 9, sf. apostol Matia, crucificat pe o cruce în formă de T¹³⁷; SC, 9 aug., par. 1 (col. 877-80); JT, par. 2; Bas-Albano, par. 2; la Târnovo, spânzurat; Coislin 223; par. 1; Oxf, il. lipsă; Dečani (inscripție pierdută); MV, par. 1.
- 10 aug. **и сѣмъ** [...]; 10, sf. [mc. și arhidiacon Laurențiu], ars pe un grătar¹³⁸; SC, 10 aug., par. 1 (col. 881-882); JT, par. 1 (cu Xist și Ipolit); Bas-Albano, par. 1 (cu Xist și Ipolit); Târnovo; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 51r (tras de cal); la Dečani, scenă neidentificată; MV, par. 1.
- 11 aug. [...] [sf. mc. diacon Evplu din Catania?] bărbat cu barbă scurtă, fără însemne diaconești, împuns cu o sulită în ochi de un călău, scenă parțial repictată¹³⁹; SC, 11 aug., par. 1 (col. 881-884); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; la Târnovo, decapitat; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 51r (decapitare); la Budimlja, decapitat¹⁴⁰; la Dečani, scenă neidentificată; MV, par. 1.
- 12 aug. *scenă pierdută*.
- 13 aug. *scenă pierdută*.
- 14 aug. [...] [prorocul Miheia?], siluetă în picioare¹⁴¹; SC, 14 aug., par. 1 (col. 889-890); JT, lipsă; cf. 5 ian., par. 1; în Bas, la 5 ian.; la Târnovo, prorocul Miheia spânzurat; Coislin 223, par. 1; Orphanos-Tesalonic; Oxf, fol. 51v; Budimlja, lipsă (mc. Marcel, episcopul Apamiei)¹⁴²; la Dečani, scenă neidentificată; MV, par. 1.
- 15 aug. *scenă pierdută*.
- 16 aug. *scenă pierdută*.
- 17 aug. *scenă pierdută*.
- 18 aug. [...] [sf. mc. Flor și Lavru], aruncați de un călău într-o fântână, scenă parțial repictată; SC, 18 aug., par. 1 (col. 907-908); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; la Târnovo, probabil martiriul lor (scenă parțial pierdută)¹⁴³; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 52r; Budimlja, lipsă¹⁴⁴; Dečani; MV, par. 1.
- 19 aug. [...] [sf. mc. Andrei Stratilat și companiile săi], o mulțime de mucenici decapitați de un călău; SC, 19 aug., par. 1 (col. 907-909); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; la Târnovo, scenă păstrată fragmentar¹⁴⁵; Coislin 223, par. 1; la Gračanica, mâncați de lei; Oxf, fol. 52r; Budimlja; Dečani; MV, par. 1.
- 20 aug. **к пр(с)ркы| самуилъ**; 20, prorocul Samuil, siluetă în picioare; SC, 20 aug., par. 1 (col. 909-912); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; la Târnovo, scenă pierdută; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 52r; Dečani; MV, par. 1.
- 21 aug. **ка сѣмъ| ап(с)лы| талдеи**; 21, sf. apostol Tadeu, cu barbă brună, purtând omofor, în picioare; SC, 21 aug., par. 1 (col. 911-912); JT, lipsă (par. 1, mcș. Vasa și cei cu ea); Bas-Albano, lipsă (mcș. Vasa și

¹³⁵ La Mijović, neidentificat.

¹³⁶ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

¹³⁷ *Ibidem*.

¹³⁸ *Ibidem*.

¹³⁹ *Ibidem*.

¹⁴⁰ *Ibidem*.

¹⁴¹ *Ibidem*.

¹⁴² *Ibidem*.

¹⁴³ *Ibidem*, aruncați în fântână.

¹⁴⁴ La Mijović, mc. Iuliana (17 aug.) este trecută la 18 aug. I. M. Đorđević, D. Vojvodić, *Đurđevi Stupovi*, p. 167 o consideră scena corepunzând zilei de 17.

¹⁴⁵ Mijović, *ibidem*, sf. mc. Andrei Stratilat din Cilicia.

- companionii); Coislin 223, par. 1; Gračanica, lipsă (mc. Vasa și fiul ei Eladie); în Oxf, fol. 52r (Tadeu bust, Vasa și companionii decapitați); la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1.
- 22 Aug. **КѢ СТЫ ЯГА|ФОННІКЪ**; 22, sf. (mc.) Agatonic, decapitare; SC, 22 aug., par. 1 (col. 913-915, împreună cu Zotic, Zenon, Teopempt, Achindin și Severian); JT, par. 1 („și cei cu el”); Bas-Albano, par. 1 („și ei cu el”); Coislin 223, par. 1 (toți șase); la Gračanica, ars în foc; Oxf, fol. 52v; la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1 (toți șase).
- 23 aug. **КѢ СТЫ [...]НИКЪ**¹⁴⁶; 23, sf. [Cali]nic, (patriarhul Constantinopolului)?, în scenă, un tânăr decapitat (sf. mc. Lup?); Calinic: SC, 23 aug., par. 4 (col. 917-920); Lup: SC, 23 aug., par. 1 (col. 917); JT, par. 5 (Calinic), Lup lipsă; Bas-Albano: Calinic, par. 5; Lup, lipsă; Coislin 223, par. 1 (Lup) și 3 (Calinic); la Gračanica, Lup la 26 oct; Oxf, fol. 52v (ambii); la Dečani, scenă pierdută; MV, par. 1 (Lup) și 4 (Calinic).
- 24 aug. **КД СТЫ| СПЕНН(О)М(Ч)НЬ| БУТИХІЕ**; 24, sf. sf. mc. Eutihie (discipolul apostolilor Petru și Ioan), în picioare, cu omofor¹⁴⁷; lipsă din SC la 24 aug.; cf. 30 mai, par. 1 (col. 715-717); Synax. Selecta 24 aug. (col. 919-922); JT, par. 2; Bas-Albano, par. 2; Coislin 223, lipsă; Gračanica, lipsă (mc. Tatian și Tițion din Claudiopolis); Oxf, fol. 52v (schingiuit); Dečani, lipsă (aducerea moaștelor sf. apostol Vartolomeu, vezi 25 aug.); MV, par. 1.
- 25 aug. **КѢ ЧЫС(Т)НЬМ| АП(С)ЛЬ ВАР|Т(О)ЛОМЕН**; 25, cinstitul apostol Vartolomeu, scena reprezintă aducerea moaștelor, moaștele sfântului într-un sarcofag, în fața unei biserici, cu mai mulți diaconi și un ierarh; SC, 24 aug., par. 1 (col. 919); Synax. Selecta, 25 aug. (col. 921-924: Patmos 266; Paris 1617); JT, lipsă; Bas-Albano, lipsă; Coislin 223 (24 aug., par. 2); Oxf, fol. 52v; la Dečani, la 24 aug. (la 25, apostolul Tit); MV, par. 1.
- 26 aug. [...]; [sf. mc. Adrian și soția sa, Natalia], un călău ridică sabia asupra lor¹⁴⁸, scenă parțial repictată; SC, 26 aug., par. 1 (col. 923-926: Adrian, Natalia¹⁴⁹, Atic, Sisinie și cei împreună cu ei); JT, par. 1 (Adrian și Natalia); Bas-Albano, par. 1 (Adrian și Natalia); Coislin 223, par. 1: „Adrian și cei 23 mc. cărora li s-au tăiat mâinile și picioarele; Atic, Sisinie”; Oxf, fol. 53r (busturi); la Dečani, decapitari; MV, par. 1: „Adrian și cei împreună cu el; Atic, Sisinie”.
- 27 aug. [...]; [sf. cuv. Pimen cel Mare?], siluetă în picioare, scenă repictată.
- 28 aug. [...]; [sf. cuv. Moise Etiopianul?], siluetă în picioare, repictată.
- 29 aug. [...]; [Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul?], un bărbat într-o tunică până la genunchi, albăstrie, decapitat de un călău, scenă parțial repictată; SC, 29 aug., par. 1 (col. 931-934); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 53r; Dečani; MV, par. 1.
- 30 aug. [...] [sf. ierarhi Alexandru, Ioan și Pavel cel Nou, patriarhii Constantinopolului?], trei ierarhi, siluete în picioare, parțial repictați¹⁵⁰; SC, 31 aug., par. 3 (col. 937-938); Synax. Selecta, 30 aug. (col. 933-934); JT, lipsă (cuv. Fantin taumaturgul); Bas-Albano, lipsă (Fantin Taumaturgul); Coislin 223 (Alexandru și cei cu el); Oxf, fol. 53v; lipsesc la Dečani (mc. Felix); MV, par. 1 (Alexandru și cei cu el).
- 31 aug. [...] [Punerea în raclă a brâului Maicii Domnului], o raclă în fața unor arhitecturi, scenă parțial pierdută¹⁵¹; SC, 31 aug., par. 1 (col. 935-940); JT, par. 1; Bas-Albano, par. 1; Coislin 223, par. 1; Oxf, fol. 31v (un preot cădelnițează o raclă); lipsă la Dečani (dată omisă); MV, par. 1.

¹⁴⁶ *Ibidem*, **СТЫ ЛОУПЬ**. Autorul îl identifică drept sf. mc. Lucius Cireneul din Cipru; *Menolog*, p. 361. Scena a fost identificată în Drewer, *Calendrar* ca decapitarea sf. Lup. Inscripția pare a-l numi (și) pe sf. Calinic patriarhul Constantinopolului, dar cel mai probabil este ilustrată decapitarea sf. Lup. Un caz similar, la 22 nov., unde în inscripție sunt menționați sf. Ecaterina și Mercurie, dar în scenă apare numai martiriul sf. Ecaterina. Alte cazuri, la 27 sep., 28 nov., 9 feb.

¹⁴⁷ *Ibidem*, un Eutihie neidentificat.

¹⁴⁸ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

¹⁴⁹ Menționați ca soț și soție.

¹⁵⁰ Lipsă din Mijović, *Menolog*.

¹⁵¹ *Ibidem*.